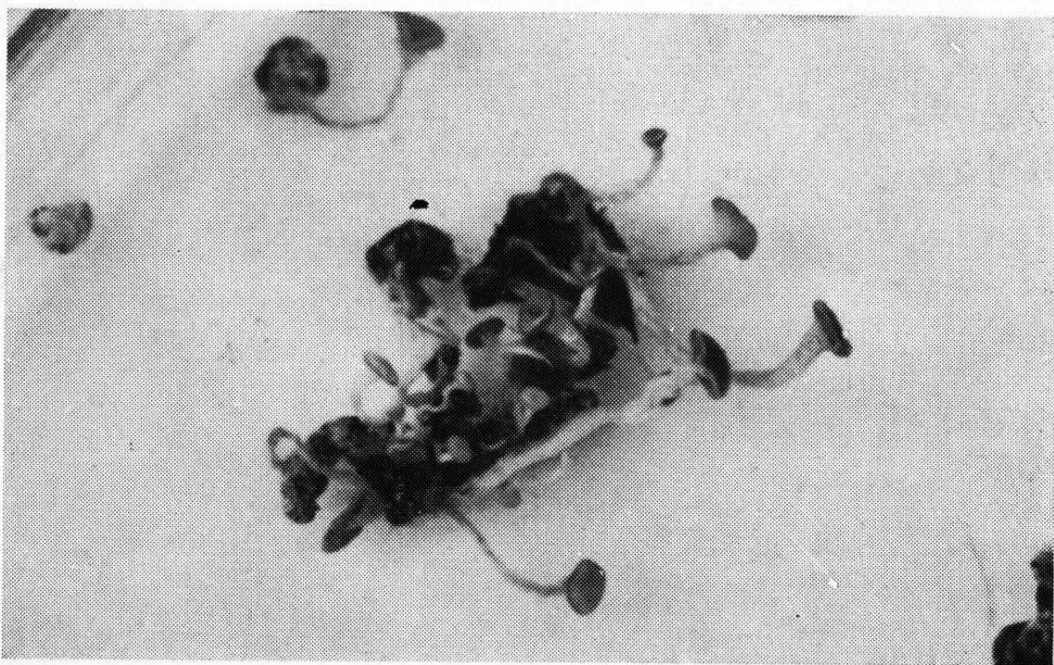
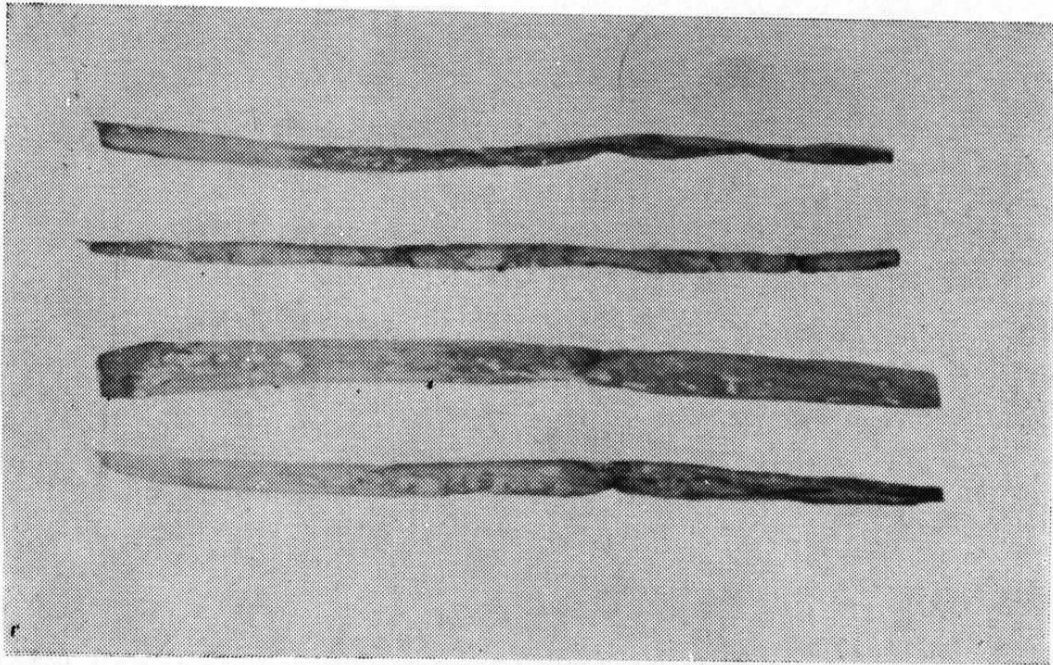

Číslo 159 1973

zprávy

VLASTIVĚDNÉHO
ÚSTAVU
V OLOMOUCI

SULFIDICKÁ MINERALIZACE HORNIN VRTU KAMENEC — 1 (SEVERNĚ OD MLADOŇOVA, JESENÍKY, MORAVA)

Vrt, situovaný v metamorfovaných tufogenních horninách hrabišínské série devonského stáří nedaleko vrchu Kamenec severně od Mladoňova (okr. Šumperk), zastihl v některých hloubkových intervalech sulfidické zrudnění. Tato mineralizace je vázána na kyselé (sericitický kvarcit až kvarcitická břidlice) i bazické (sericiticko-chloritická břidlice až chloritická rula) horniny (podle sdělení B. Koverdyského). Převládajícími sulfidy jsou pyrit a pyrhotin; akcesoricky je zastoupen převážně pouze mikroskopicky patrný chalkopyrit.

Sulfidy tvoří většinou nepravidelně vtroušené agregáty a drobná zrnka; pouze v kvarcitických horninách v hloubkovém intervalu 139—140,5 m jsou sulfidy kumulovány v proužky, dosahující mocnosti až několika milimetrů, zhruba paralelní s plochami břidličnatosti horniny. Kromě sulfidů byly ve studovaných vzorcích zjištěny oxidy *Fe* a *Ti* — magnetit (zčásti martitizovaný), ilmenit a leukoxen. Tyto oxidické nerosty představují vesměs akcesorické, jen mikroskopicky patrné složky hornin a tvoří drobná zrníčka a shluky. Jsou zřejmě starší než sulfidy, s jejichž agregáty nejsou zpravidla prostorově spjaty. Jen ojedinele byla v magnetitových zrnkách pozorována drobná zrníčka pyritu. Kromě rudních nerostů byly ve studovaných vzorcích pozorovány zřetelně epigenetické křemenné a karbonátové žilky. Zrna pyritu se vyznačují často hypidiomorfním až idiomorfním vývojem (metakrystal), pyrhotin a chalkopyrit jsou vesměs omezeny alotriomorfně.

Chemismus pyritu a pyrhotinu byl sledován kvalitativní spektrální analýzou a kvantitativní chemickou analýzou (obsahy *Se*). Vzorky pro rozbory byly získány jednak ruční separací, jednak magnetickou separací (pyrhotin) a rýžováním na misce (pyrit) po rozdrčení hornin. Spektrální analýzy provedl kolektiv pracovníků spektrální laboratoře Ústavu nerostných surovin v Kutné Hoře a obsahy selenu stanovily L. Vavřinová a M. Konrádová v analytické laboratoři téhož ústavu. Výsledky analýz jsou shrnuty v přiložené tabulce (mineralogické charakteristiky a hloubkové intervaly analyzovaných vzorků jsou připojeny).

Ze spektrálních analýz je patrné, že pyrit i pyrhotin se vyznačují přítomností stopových až setinových obsahů *Co* a *Ni* (obsah *Ni* v jednom vzorku pyrhotinu dosahuje řádově 0,1 %). Pro většinu vzorků pyritu je kromě toho charakteristická příměs *As* v rozmezí 0,001—0,1 %. Ostatní zjištěné prvky náleží (snad s výjimkou velmi nízkých obsahů *Ag*, *Cu*, *Mn* a *Zn*) heterogenním příměsem. Zvýšené obsahy *P*, *Ti* a *Zr* v některých vzorcích pyritu svědčí o malých příměsích apatitu, nerostů *Ti* a zirkonu v monominerálních frakcích získaných rýžováním (zirkon byl pozorován v nábrusech některých vzorků v podobě hojně vtroušených zrníček). V tabulce jsou rovněž uvedeny obsahy *Se* (stanovené spektrofotometrickou metodou s o-fenylendiaminem). Tyto obsahy jsou analogické s obsahy tohoto prvku v pyritu ze zelených břidlic zlatohorské oblasti. Obsahy selenu v sedmi vzorcích pyritu vtroušeného v těchto zelených břidlicích a asociujícího s magnetitovým zrudněním kolísají v rozmezí 0,0024—0,0074 % (M. Kvaček, 1971). V obou případech jde zřejmě o syngenetické, event. v průběhu metamorfózy regenerované zrudnění, vázané na devonský vulkanismus, při jehož vzniku se patrně neuplatnily žádné epigenetické hydrotermální roztoky. Tento názor podporuje

Číslo vzorku	Ag	Al	As	B	Be	Ca	Cd	Co	Cu	Fe	Mg	Mn	Mo	Nb	Ni	P	Pb	Si	Sr	Ti	V	Zn	Zr	Se %
1	•	•	●			•		○	•	●	•	•			○		?	●		○		•		0,0012
2	•	○	○			•		○	•	●	•	•			○		•	●		○		•		0,0048
3	•	•				•	?	○	•	●	•	•			○		?	●		•		•		0,0023
4	?	○	○			•		○	•	●	•	•			•	○	•	●		●	?	•	●	0,0014
5	•	○	•			•		○	•	●	•	•			•	○	•	●		○		•	●	0,0014
6	?	○	○			•		○	○	●	•	•			○	?	?	●		•	?	•		0,0052
7		•			?	•		○	•	●	•	•	?		●			○	?			○		0,0055
8		•		•		•		•	•	●	•	•	?	?	○		•	●	?	○	?	•		0,0010
9		•	?			•		•	•	●	•	•			○			○	?			•		0,0018

X0 %
 X %

0, X %
 0,0 X %

< 0,0 X %
 problematická přítomnost

i absence sulfidů *Pb* a *Zn* ve studovaném zrudnění (srovnej představu J. H. Bernarda, 1969, o syngenetickém, předhydrotermálním vzniku pyrhotinu a zčásti i pyritu na jesenických polymetalických ložiskách).

Literatura:

BERNARD J. H. a kol. (1969): Mineralogie Československa. Praha.

KVAČEK M. (1971): Distribuce selenu v sulfidech Českého masivu. Nepublikovaná zpráva. ÚNS Kutná Hora.

Sulfidische Mineralisation in den Gesteinen der Bohrung Kamenec — 1 (nördlich von Mladoňov, Jeseníky-Gebirge, Mähren, CSSR)

Zusammenfassung

In dem Artikel sind die Ergebnisse der Spektral- und chemischen Analyse (Se-Bestimmung) der Sulfide — Pyrit und Pyrrhotin — aus den metamorphen Gesteinen der Hrabšíň Serie (devonischen Alters) von der Lokalität Kamenec angegeben. Die Autoren sind der Meinung, dass es sich höchstwahrscheinlich um syngenetische, bzw. im Laufe der Metamorphose regenerierte sulfidische Mineralisation handelt.

Tabulka 1: Spektrální a chemické analýzy sulfidů z vrtů Kamenec — 1

Mineralogická charakteristika a hloubkový interval vzorků:

Vz. čís. 1. Zrna a agregáty pyritu na puklině sericitické kvarcitické břidlice. Hloubkový interval 119 m.

Vz. čís. 2. Zrna pyrhotinu, méně zastoupeného pyritu a akcesorického chalkopyritu, kumulovaná v proužky, v sericiticko-kvarcitické břidlici. Hloubkový interval 137,5 m.

Vz. čís. 3. Zrna a agregáty pyrhotinu a méně zastoupeného pyritu, místy kumulovaná v proužky, v sericitickém kvarcitu. Hloubkový interval 140—140,5 m.

Vz. čís. 4. Proužky pyritu v prokřemenělé partii chloritické ruly. Hloubkový interval 146 m.

Vz. čís. 5. Zrna a agregáty pyritu v chloritické rule. Hloubkový interval 172,5 m.

Vz. čís. 6. Zrna a agregáty pyritu, méně zastoupeného pyrhotinu a akcesorického chalkopyritu v karbonátové žilce v chloritické rule. Hloubkový interval 178 m.

Vz. čís. 7. Viz 2.

Vz. čís. 8. Viz 3.

Vz. čís. 9. Viz 3.

Jaroslav Starý

DASYPOLIA TEMPLI (THUNBERG, 1792) NA MORAVĚ (LEPIDOPTERA, NOCTUIDAE)

Dne 13. září 1972 jsem našel za oknem Kursovní chaty pod Pradědem v Jeseníkách 1 ♂ *Dasypolia templi* (THUNBG.). Tento druh nebyl dosud na Moravě zjištěn. Uváděný nález, ač ne neočekávaný, znamená důležité obohacení našich znalostí o výskytu druhů čeledi *Noctuidae* na Moravě.

Výskyt tohoto druhu v jiných oblastech ČSSR je již znám. V Čechách je hlášen z Krkonoš a Krušných hor (např. Sternec k, 1929; Hrubý, 1959) a v poslední době především ze Šumavy (Lehečka, 1966; Spitzer et Ebenhöh, 1967;

Spitzer et Novák, 1969; Novák et Spitzer, 1972). Ze Slovenska je znám pouze jediný údaj z Vysokých Tater (Kudla, 1965). Již dříve byl však tento druh znám z polské strany tohoto pohoří (Niesiołowski, 1932 in Hrubý, 1964).

D. Templi je horský boreoalpinní druh s disjunktivním areálem rozšíření, vzniklým jako výsledek působení teplého postglaciálního klimatu. V tomto období došlo k ústupu části fauny některých chladnomilných druhů dále na sever, zatímco v jižnějších oblastech se udržely izolované populace pouze na úzce vymezených refugích ve vysokých horách nebo na rašeliništích význačných svými chladnými mikroklimatickými poměry, které nejlépe odpovídají ekologickým nárokům těchto druhů. Takto vznikla dvě oddělená centra výskytu — severské v pásmu tundry a tajgy a jižní v horách střední případně jižní Evropy (srov. Spitzer et Ebenhöh, 1967). Druhy s tímto typem rozšíření jsou běžně označovány jako glaciální relikty. K nim možno, i když ne jako zcela typického zástupce, řadit rovněž druh *Dasypolia templi*.

Severní část areálu *D. templi* zahrnuje Skandinávii, V. Británii, Dánsko, severní Německo a severní evropskou část SSSR, jižní část, ve které je druh rozšířen více méně ostrůvkovitě a vázán na horské oblasti, tvoří Sudety, Alpy, Karpaty, Makedonie, Kavkaz a Arménie (Spitzer et Ebenhöh, 1967).

Místo, na kterém byl druh zjištěn v Jeseníkách, leží v nadmořské výšce asi 1350 m. Nalezený exemplář přiletěl zřejmě na světlo. V těsné blízkosti Kursovní chaty, v sedle mezi Pradědem (1492 m n. m.) a Petrovými kameny (1446 m n. m.), se nalézá nevelké rašeliniště. Druh *D. templi* se však zřejmě vyskytuje i v jiných částech pohoří a nemusí být vázán výhradně na rašeliniště, jak to dokazují nálezy na Šumavě, kde jsou charakteristickými biotypy tohoto druhu jehličnaté a smíšené lesy, zamokřené zrašelinělé oligotrofní louky a různé kulturní biocenózy (Spitzer et Ebenhöh, 1967).

Doba výskytu druhu se v ČSSR pohybuje podle počasí od září do začátku listopadu a po přezimování vzácněji od dubna do května. Housenka žije na druzích rodu *Heracleum*, v mládí v květenstvích, později ve stoncích rostliny.

Nález tohoto druhu v Jeseníkách tak vyplňuje určitou mezeru, která dosud existovala ve znalostech o jeho rozšíření v ČSSR. Dá se předpokládat, že bude časem zjištěn i v dalších moravských a slovenských pohořích.

Zusammenfassung

Im Jeseniky-Gebirge wurde am Fenster von Kursovní chata (etwa 1350 m ü. d. M.) in der Nähe von Praděd (Alt Vater) ein Männchen von *Dasypolia templi* (Thunberg, 1792) gefunden. Der Fund stellt den Erstnachweis dieser Art für Mähren dar. In Gebirgen Böhmens und der Slowakei wurde sie schon festgestellt.

Literatura:

HRUBÝ K., 1959: Motýlí fauna Dvora Králové nad Labem a nejbližšího okolí. Práce Kraj. mus. H. Králové, 3 (serie A) : 217—284.

HRUBÝ K., 1964: Prodrómus Lepidopter Slovenska. SAV, Bratislava.

KUDLA M., 1965: *Dasypolia templi* (Thnbg.) nový druh pro Slovensko. Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 1 (č. 4) : 17—18.

LEHEČKA E., 1966: *Dasypolia templi* (Thnbg.) (Lep., Noctuidae) na Šumavě. Zprávy Čs. spol. ent. ČSAV, 2 (č. 3) : 53—55.

NOVÁK I. et SPITZER K., 1972: Výsledky faunisticko-ekologického studia Lepidopter (Noctuidae a Geometridae) rašeliniště Mrtvý luh u Volar a okolí. Sbor. jihočes. mus., přír. věd. (Supplementum 1), 12 : 1—63.

SPITZER K. et EBENHÖH J., 1967: Glaciální relikty z čeledi Noctuidae (Lepidoptera) nové pro faunu Šumavy. Zpravodaj CHOŠ, 5 : 10—16.

SPITZER K. et NOVÁK I., 1969: Eugraphe subrosea Steph. (Lep., Noctuidae) in Böhmen und zoogeographische Bemerkungen über den Ursprung ihrer gegenwärtigen Verbreitung in Europa. Acta ent. bohemoslov., 66 : 109—114.

STERNECK J., 1929: Prodrromus des Schmetterlingsfauna Böhmens. Karlsbad.

Hynek Z a v ř e l

PRÍSPĚVEK K ROZŠÍŘENÍ MINUJÍCÍHO HMYZU NA MORAVĚ II Beitrag zur Verbreitung der Blattminen in Mähren II

V tomto příspěvku uvedeny jsou druhy hmyzu, minujícího v listech rostlin z čeledi *Daucaceae* (mrkvovité), a to z následujících rodů:

Aegopodium (bršlice), *Aethusa* (tetlucha), *Angelica* (děhel), *Anthriscus* (kerblík), *Apium* (miřík), *Archangelica* (andělíka), *Astrantia* (jarmanka), *Berula* (potočník), *Bupleurum* (prorostlík), *Carum* (kmín), *Chaerophyllum* (krabilice), *Cicuta* (rozpuk), *Cnidium* (jarva), *Daucus* (mrkev), *Falcaria* (srpek), *Hacquetia* (hvězdnatec), *Heracleum* (bolševník), *Laserpitium* (hladyš), *Libanotis* (žebřice), *Oenanthe* (halucha), *Pastinaca* (pastinák), *Petroselinum* (petržel), *Peucedanum* (smdlík), *Pimpinella* (bedrník), *Sanicula* (žindava), *Selinum* (olešník), *Seseli* (sesel), *Silaum* (koromáč), *Sium* (sevlák), *Torilis* (tořice).

Na 38 druzích mrkvovitých rostlin je tu zaznamenáno 43 druhů minujícího hmyzu. Mezi nimi zcela převládá skupina hmyzu dvoukřídlého (*Diptera*) a v této skupině zastoupen je téměř výhradně rod *Phytomyza*. Vyskytuje se tu mnoho druhů monofágních, které minují jen v jediném rodu nebo dokonce jen v jednom druhu mrkvovitých rostlin. Jen málo druhů je oligofágních, minujících ve více rodech mrkvovitých. Jen jediný druh patří k minovníkům polyfágním, které minují na četných druzích rostlin, příslušejících do různých čeledí. Skupina motýlů (*Lepidoptera*) zastoupena je jediným, oligofágním druhem.

Některé z uvedených druhů vyskytují se jen vzácně; u některých druhů není dosud původce znám. K vzácným u nás druhům patří např. *Phytomyza libanotidis*, *Phytomyza heracleana*, *Phytomyza biseta* a druhy, označené jako *Phytomyza spec.* Jiné druhy vyskytují se za příznivých let pro jejich vývoj velice hojně. Z nich zvláště *Philophylla heraclei* může způsobit citelnější poškození pěstovaných druhů zeleniny zvláště celeru (celerová moucha). K hojným druhům patří také *Phytomyza astrantiae*, *Phytomyza angelicae*, *Phytomyza pastinacae*, *Phytomyza spondylii* a jiné. Při určování používal jsem základního díla Heringova: Bestimmungstabellen der Blattminen von Europa 1957. Četné zde uvedené druhy byly profesorem E. M. Heringem revidovány. Jmenosloví živých rostlin je vzato podle Dostálova Klíče k úplné květeně ČSR 1958.

Miny, způsobené larvami hmyzu dvoukřídlého označujeme jako dipteronom (zkratka Dipt.), miny pocházející od housenek motýlů označujeme jako lepidopteronom (zkratka Lep.).

Přehled zjištěných druhů

Sanicula europaea L. — Žindava evropská

Phytomyza brunnipes Bri. (Dipt.). Značně rozšířený druh. Les. východ, nad Lískovcem. Na úpatí Brda (Cetechovice). Tabarky — Vrbka. V lese již. nad Lubnou. Boří východ. nad Divoky. Kunkovický les. Kleštěnec nad Litenčicemi. V lese již. od Zdislavic. Les Zelinka u Újezdská. Obora nad Kotojedy. Lesík Lávky u Sulimová. Hostýn. Kelčský Javorník. Ožiňák (Stolová). Hrad nad Lhotou Podhradní. Bučina Bernátka. Příčnice již. od Rajnochovic. Na Jančích u Chvalčova.

Bukovina — Skalný. Pálenice u Sovadiny. Zřícenina Lukov. Dřevohostický les. Jezerný nad Horní Bečvou (Beskydy). V úvalu potoka, Sulov — Bílý Kříž.

Hacquetia epipactis (Scop.) DC. — Hvězdnatec čemeřicový

Phytomyza spec. nov. (Dipt.). Mina podobná předešlému, příbuznému druhu. Imago nebylo dosud vychováno. Při pokusném chovu byl získán jen parazitický hmyz. V úvalu potoka pod zříceninou Cimburku. Chvalnovský revír pod Brdem. Kudlovská dolina. V lese na úbočí Kleštěnce. Les již. nad Zdislavicemi. Úžlabina Věžeckého potoka západ. od Věžek. Blazický les. Les Kozrál u Líšné. Dřevohostický les. Les Žebračka u Přerova. V lese na Žalostinné již. od Radějova. Břestský les.

Astrantia major L. — Jarmanka větší

Phytomyza astrantiae H d. (Dipt.). Druh značně rozšířený všude, kde se vyskytuje živná rostlina. Pod zříceninou Cimburku. U Roštínské kapličky. Stráň u Revír (u Parádního boru). V úvalu lesního potůčku JV nad Lubnou. Les Zelinka u Újezdska. Kudlovská dolina. Úžlabina Věžeckého potoka západ. od Věžek. Hájek u Honětic. Kunkovický les. Lesní slatina Valachy již. od Pornic. Tetetický háj. Lesík sever. nad Medlovem. Ratajský les. Kelčský Javorník (Jehelník). V lese u Fons Theodori. Pod Kozincem sever. od Chvalčova. Les Ochozy nad Bystřicí p. H. Kruhy u Tučap. Lesík Hrabina u Jankovic. Lipiny západ. od Hlinska. Les Kozrál u Líšné. Dřevohostický les. Louky již. od Radějova. Stráň Lesná (Bílé Karpaty). Okraj lesa již. nad Rožnovem p. Rad.

Bupleurum falcatum L. — Prorostlík srpovitý

Phytomyza elsae H d. (Dipt.). Vyskytuje se jen na výslunných stráních. Přehon u Chvalnova. Křéby u Prasklic. U starého lomu sever. nad Chvalčovem. Kruhy u Tučap. Lesík Boří u Jankovic. Kozí hrb u Strabenic.

Apium graveolens L. — Miřík celer

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Na zeleninových záhonech v Kroměříži. V zahradě v Dřevohosticích. Na pěstovaném celeru způsobuje někdy dosti značné škody.

Petroselinum hortense Hoffm. — Petržel zahradní

Phytomyza atricornis Mg. (Dipt.). V zahradě v Dřevohosticích.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). V zahradách v Kroměříži a v Dřevohosticích.

Cicuta virosa L. — Rozpuk jizlivý

Phytomyza cicutae H d. (Dipt.). Na břehu Chropyňského rybníku.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Spolu s předešlou.

Falcaria vulgaris Bernh. — Srpek obecný

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Keřnatá stráň, Syslůvky u Kunkovic. Travnatá mez v polích u Záhlinic. Kruhy u Tučap.

Carum carvi L. — Kmín kořený

Phytomyza carvi H g. (Dipt.). Na louce v údolí Rusavy. Brusné. V zahradě v Dřevohosticích.

Pimpinella major. Huds. — Bedrník větší

Phytomyza adjuncta H g. (Dipt.). Na sever úbočí, Brno. Okraj lesa podél silnice Tabarky—Nová Dědina. Břeh potoka u Cvrčovic. Drážov již. nad Zdoukami. Obora nad Kotojedy. Okraj lesa již. od Pornic. Podzámecká zahrada v Kroměříži a na louce u Strže. Okraj lesa Zámečku. Stonáč u Bilan. Kelčský Javorník. Lesík Pasíčka nad Jankovicemi. Pálenice u Sovadiny. Les Kozrál u Líšné. Dřevohostický les, Kamenice u Turovic.

Phytomyza melana H d. (Dipt.). Tetetický háj u Tetetic. Louka u Strže sever. od Kroměříže.

Phytomyza pimpinellae H d. (Dipt.). Rozšířený druh. Okraj lesa u Bunče. Tabarky. Kudlovská dolina. Břeh potoka u Cvrčovic. Stonáč u Bilan. Květná a Podzámecká zahrada v Kroměříži. Mokrý louka u Záhlinic. Na louce u Mlýnského lesa. Lesík Pasíčka nad Jankovicemi. Kamenice u Turovic. Okraj lesa již. nad Zlínem. Stráň nad Teplícemi u Hranic.

Phytomyza spec. Hering 3774 (Dipt.). Zřídka se vyskytující druh. Okraj lesa již. nad Zlínem (Gottwaldov).

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Rozšířený druh. Tetetický háj. Šelešovský háj. Železniční násep u Kotojed. Stonáč u Bilan. Louky již. od Záhlinic. Okraj lesní cesty, Zámeček. Květná zahrada v Kroměříži. Světlna v Mlýnském lese. Park Zahájený v Bystřici p. H. Břeh Radkova a Břečtany u Dřevohostic. Les Žebračka u Přerova. Stráň nad Teplícemi u Hranic.

Pimpinella saxifraga L. — Bedrník obecný

Phytomyza adjuncta H g. (Dipt.). Na této živné rostlině hojný druh. Brdo. Bralová u Střílek. Kudlovská dolina. Keřnatá mez nad Lebedovem. Lesík Boří nad Divoky. Přehon u Chvalnova. Kletiny u Lísek. Stráň Syslůvky u Kunkovic. Stráně u Bělova. Křeby u Prasklic. Tetetický háj. Ratajský les. Obora nad Kotojedy. Skalka u Trňáku. Travnatý břeh sever. od Bilan. Břeh Moravy u Kroměříže. Skalný. Kelčský Javorník. Hostýn. Stráň Grapy nad Rusavou. Dolina Rosošného potoka. Pod Kozincem u Chvalčova. Chlum nad Bilavskem. Zřícenina Lukova. Na hřbitově, Horní Bečva. Okraj lesa již. nad Rožnovem p. R. Stráň východ. nad Vsetínem. Keř. stráň nad Horní Lhotou u Luhačovic.

Phytomyza melana H d. (Dipt.). Okraj lesa podél silnice Bunč—Zdouky. Les Strabišov u Lísek. Křeby u Prasklic. Úvoz v polích západ. od Kroměříže. Skalný. Okraj lesa sever. od Rajnochovic. Stráň nad Horní Lhotou u Luhačovic. Travnatá stráň, Bílý Kříž — Sulov.

Phytomyza pimpinellae H d. (Dipt.). Les Strabišov u Lísek. Křeby u Prasklic. Hostýn. Starý lom sever. nad Chvalčovem. Dolina Juhyně již. od Rajnochovic a Polomsko. V lese sever. od Kožušic (Vyškovsko).

Phytomyza spec. Hering 3774 (Dipt.). Skalný. Na Jančích západ. nad Chvalčovem. Okraj lesa SV nad Rožnovem p. R.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Břeh úvozové cesty západ od Kroměříže. Hrubé louky východ. od Osíčka. Polomsko nad Rajnochovicemi. Chlum nad Bilavskem.

Aegopodium podagraria L. — Bršlice kozí noha

Phytomyza aegopodii H d. (Dipt.). Rozšířený druh. V úvozu východ. nad Zdoukami. Hájek u Honětic. Kunkovický les. Les Zámeček a Horní les. Mlýnský les. Stonáč u Bilan. Čerňava. Břeh potoka na úpatí Obřan. Les Kozrál u Líšné. Zámecký park, Lednice. Zámecký park, Vsetín.

Phytomyza obscurella F a l l. (Dipt.). Rozšířený druh. Pod zříceninou Cimburku. Hájek u Honětic. Kunkovický les. Les Zámeček. Stonáč u Bilan. Podzámecká zahrada v Kroměříži. Břeh Chropyňského rybníku. Les na Ondřejovsku. Břeh

Moštěnky u Turovic. Zámecký park, Vsetín.

Phytomyza pubicornis H d. (Dipt.). Rozšířený druh. V lese na úbočí, Brdo. Na Kleštěnci. Zámecký park, Kvasice. Stonáč u Bilan. Podzámecká zahrada v Kroměříži. Horní les a Mlýnský les. V lese západ. od Zářičí. Hostýn. Břeh potůčku západ. od Ošička. Blazický les. Příles u Všehovic. Dřevohostický les. Zámecký park, Lednice. Les Žebračka u Přerova. Park v Rožnově p. R.

Phytosciara halterata L g s d f. (Dipt.). Les Spálená již. od Chropyně.

Sium latifolium L. — Sevlák širokolistý

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Na břehu Stonáče u Bilan.

Berula erecta (Huds.) Cov. — Potočník vzpřímený

Philophylla heraclei L. (Dipt.). V pramenisku sever. nad Zborovicemi. V potůčku v polích, Vážany — Jarohněvice. Mokřý příkop u Křtomile sever. od Bystřice p. H.

Seseli annuum L. — Sesel roční

Phytomyza spec. Hering 4888 (Dipt.). Vzácný druh, imago dosud neznámo. Na lukách Pod Kozincem sever. od Chvalčova.

Libanotis pyrenaica (L.) Bourg. — Žebřice pyrenejská

Phytomyza libanotidis H g. (Dipt.) Zřídka se vyskytující druh. Na zřízení hradu Cimburku u Koryčan. Na lukách na Výzkumu (Bílé Karpaty).

Oenanthe aquatica (L.) Poir. — Halucha vodní

Phytomyza phellandrii H g. (Dipt.). Tůň sever. od Kroměříže. Staré koryto Moravy u Trávníckého lesa. V tůni u dráhy východ. od Kojetína.

Aethusa cynapium L. — Tetlucha kozí pysk

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). V lesíku sever. nad Zborovicemi, zřídka.

Phytomyza spec. (Dipt.). Vzácný druh. Dospělý hmyz dosud neznám. V lese Zámečku východ. od Kroměříže.

Silaum silaus (L.) Sch. et Thell. — Koromáč olešníkový

Phytomyza silai H g. (Dipt.). Horní zmola již. nad Skržicemi. Louka u Mlýnského lesa. Lesní okraje Zámečku a Horního lesa. Stonáč u Bilan. Mokré louky u Záhlinc. Chlum nad Bystřicí p. H. Na Bařinách u Rychlova. Vojšické louky a Výzkum již. od Radějova (Bílé Karpaty).

Cnidium venosum (Hoffm.) Koch — Jarva žilnatá

Phytomyza spec. (Dipt.). Vzácný, dosud nevyrostvaný druh. Luční příkop mezi Bezměrovem a Kojetínem.

Selinum carvifolia L. — Olešník kmínolistý

Phytomyza carvifoliae H d. (Dipt.). Rozšířený druh. Okraj lesa u Bunče. Tabarky — Nová Dědina. Okraj lesa východ. od Kostelan. Cvrčovská dolina. Lesní

okraj již. od Pornic (Švábsko). Obora nad Kotojedy. Šelešovský háj. Vinohrádek nad Bařicemi. Ratajský les. Lesík západ. od Hlinska. Lesík Hrabina u Jankovic. Pod Kozincem sever. od Chvalčova. Ochozy nad Bystřicí p. H. Lesní cesta již. nad Loukovem. Dřevohostický les. Okraj lesa již. nad Rožnovem p. R.

Angelica silvestris L. — Děhel lesní

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.) Kudlovská dolina, v lese na břehu potoka. Les Zámeček. Staré koryto Moravy již. od Trávnických Zahrádek (Kroměříž).

Phytomyza angelicae Kalt. (Dipt.). Hojný druh. Kudlovská dolina. Les Zelinka u Újezdska. Těšanské boří. Šelešovský háj. Okraj lesa sever. nad Zborovicemi. Louka Bařina u Lutopecen. Les Lávky u Sulimova. Ratajský les. Stará vrbovna sever. od Zdounek. Vinohrádek nad Bařicemi. Horní les. Železniční příkop u Kotojed. Stonáč u Bilan. Břeh Chropyňského rybníku. Vlhká louka již. od Záhlinic. Břeh Moravy u Strže. Les Ochozy nad Bystřicí p. H. Les Bažantnice sever. od Bystřice p. H. Chlum nad Bilavskem. Křoví západ. od Osíčka. Dolina Říky východ. od Chvalčova. Lesík Hrabina u Jankovic. Břeh Rusavy u Brusného. Lesík západ. od Hlinska. Hrádek u Prusinovic. Břeh potoka pod Bludným. Kelčský Javorník. Dřevohostický les. Městský park, Rožnov p. R.

Phytomyza angelicastris Hg. (Dipt.). Rozšířený druh. Okraj lesa u Bunče. Tabarky — Kudlovská dolina. Mokřad u Vodové skály V nad Cetechovicemi. Mokřad pod strání, Skalka u Trňáku. Ratajský les. Stará vrbovna sever. od Zdounek. Louka Bařina u Lutopecen. Les Zámeček a Horní les. Mlýnský les a Spálená u Chropyně. Kelčský Javorník. Hostýn. Břeh Rusavy, Brusné. Lesík Hrabina u Jankovic. Hrádek u Prusinovic. Lesík západ. od Hlinska. Bažantnice sever. od Bystřice p. H. Lesík sever. od Osíčka. Ochozy nad Bystřicí p. H. V lese již. nad Loukovem. Les Kozrál u Líšné. Dřevohostický les.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Ratajský les. Břeh Chropyňského rybníku. Stonáč u Bilan. Břeh potoka sever. nad Rožnovem p. R.

Archangelica officinalis (Moench.) Hoffm. — Andělka lékařská

Philophylla heraclei L. (Dipt.). V domácí zahradě v Kroměříži.

Peucedanum alsaticum L. — Smlník alsaský

Phytomyza spec. (Dipt.). Vzácný druh, dospělý hmyz zatím neznámý. Výslunná stráně, Zazmoníky u Bořetic (již. Morava).

Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr — Smlník jelení

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Kruhy u Tučap.

Phytomyza pauli-löwi (Hd.) (Dipt.). Včelín u Cvrčovic. Skalka u Trňáku (Zlámanka). Vinohrady u Olšiny (Šelešovice).

Phytomyza peucedani Rydén (*Ph. marginella* Fl.) (Dipt.). Včelín u Cvrčovic. Les Strabišov u Lísek. Křéby u Prasklic. Lesík Pasíčka u Jankovic. Kruhy u Tučap. Vojšické louky již. nad Radějovem.

Phytomyza spec. Hering 3635 (Dipt.). Les Strabišov u Lísek, Křéby u Prasklic. Kruhy u Tučap. Lesík Pasíčka u Jankovic. Stráň Zazmoníky u Bořetic.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Vinohrady u Olšiny (Šelešovice). Kruhy u Tučap. Křéby u Prasklic.

Peucedanum oreoselinum (L.) Moench. — Smladník olešnickovitý

Phytomyza pauli-löwi H d. (Dipt.). Výslunný okraj lesa již. nad Střílkami.

Pastinaca sativa L. — Pastinák setý

Phytomyza pastinacae H d. (Dipt.). Hojný druh. Okraj silnice u Bunče. Tabarky — Vrbka. Okraj lesa již. nad Střílkami. Břeh potoka u Trňáku (Zlámanka). U potoka pod Zdislavicemi. Křeby u Prasklic. Drážov u Zdounek. Okraj Kunkovického lesa. Železniční násep u mlýna Olšiny (Šelešovice) a u Kotojed. Vlhké louky již. od Záhlinic. Staré koryto Moravy u lesa Zámecku a u Trávnických Zahrádek. Vlhký důl Vážanské cihelny. Keřnatý břeh v polích západ. od Kroměříže a u Strže. Okraj silnice u Bilan. Travnatá mez již. od Býškovíc. Lesík Břečtany u Dřevohostic. V příkopu u Lípové sever. od Bystřice p. H. Kamenice u Turovic.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Na tomto živiteli dosti hojný druh. Travnatý břeh západ. od Zdounek. Horní zmola již. nad Skržicemi. Okraj polní cesty sever. od Cvrčovic. Břeh již. od Pornic. Pod lesem u Rataj. Vlhké louky již. od Záhlinic. Stráž u Miňůvek. Břeh Kotojedky u mlýna Olšiny (Šelešice). Železniční násep u Kotojed. Vlhký důl Vážanské cihelny. Břeh Chropyňského rybníku. Stonáč u Bilan. V příkopu již. od Kroměříže. Zámecký park, Holešov. Břeh Bystřičky u Dřevohostic. Na mezi u Turovic a u Nahošovic.

Heracleum speciosum Weinm. — Bolševník velkolepý

Phytomyza spondylii R.-D. (Dipt.) Park Michalov v Přerově.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Zámecký park v Holešově a park Michalov v Přerově.

Heracleum sphondylium L. — Bolševník obecný

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Kamenice u Turovic.

Phytomyza heracleana H g. (Dipt.). Okraj lesa východ. nad Cetechovicemi. V lese na Kleštěnci sever. od Litenčic. Ve staárém lomu, Lhota Podhradní — Rajnochovice.

Phytomyza spondylii R.-D. (Dipt.). Hojně rozšířený druh. Bunč. Podél silnice Tabarky — Nová Dědina. Kudlovská dolina. Les východ. od Cetechovic. Dolina pod zříceninou Cimburku. Skalka u Trňáku. Okraj lesa u Kostelan. Drážov u Zdounek. Opatovsko již. od Pornic. Železniční násep u Kotojed. Polní remízek již. od Skaštic. Louka u Mlýnského lesa. Stonáč u Bilan. Horní les. Podzámecká a Květná zahrada v Kroměříži. Břeh Chropyňského rybníku. Obora nad Kotojedy. Kelčský Javorník. Hostýn. Křídlo. Skalka na Polomsku. Pod Olším u Slavkova p. H. Kruhy u Tučap. Ochozy nad Bystřicí p. H. Chlum. Kamenice u Turovic. Kozrál již. od Líšné. Břečtany u Dřevohostic. Břeh potoka již. od Bezuchova. U potůčku východ. od Osíčka. Park v Rožnově p. R. Hůrka nad Teplicemi (Hranice).

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Hojný druh. Těšanské boří. Břeh potůčku již. od Zlámanky. Stráň západ. nad Těšovicemi. Vinohrádek u Bařic. Břeh Kotojedky u mlýna Olšiny. Opatovsko již. od Pornic. Včelín u Cvrčovic. V křoví západ. od Popovic. Na návsi, Hradisko. Stráž u Miňůvek. Stonáč u Bilan. Podzámecká zahrada v Kroměříži. Břeh Chropyňského rybníku. U Mlýnského lesa. Zámecký park, Holešov. Kelčský Javorník (Jehelník). Dolina Říky východ. od Chvalčova. V lesíku sever. nad Osíčkem. Břeh Radkovky u Lhoty Radkovy. Kamenice u Turovic. Okraj lesa již. od Radějova.

Laserpitium archangelica Wulf. — Hladýš andělikový

Phytomyza spec. (heracleana skup.) H g. (Dipt.). Na okraji lesa na Ožiňáku (Sochová) u Rajnochovic.

Laserpitium latifolium L. — Hladýš širolistý

Phytomyza spec. (heracleana skup.) H g. (Dipt.). Vojšické louky již od Radějova (Bílé Karpaty).

Phytomyza laserpittii H d. (Dipt.). Vojšické louky již. od Radějova. Okraj lesa západ. nad Suchovem (Bílé Karpaty).

Laserpitium pruthenicum L. — Hladýš pruský

Phytomyza spec. (Dipt.). Vzácny druh, dospělý hmyz dosud neznám. Okraj Ratajského lesa. Pod Kozincem sever. od Chvalčova.

Daucus carota L. — Mrkev obecná

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Na lesní cestě na SZ úbočí, Brdo.

Phytomyza atricornis M g. (Dipt.). Travnatý okraj cesty, Zdounky. Zelinářská zahrada v Kroměříži.

Phytomyza anthrisci daucivora H g. (Dipt.). Dostí rozšířený druh. Okraj lesa u Tabarek. V remízku sever. nad Zborovicemi. Křéby u Prasklic. Na poli západ. od Rataj. U Vážanské cihelny. Zelinářská zahrada v Kroměříži. Okraj silnice u Bilan. Les Zámeček. Zahrada v Dřevohosticích. Kamenice u Turovic. Starý lom nad silnicí JV nad Rožnovem p. R.

Torilis japonica (Hout.) DC. — Tořice japonská

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Okraj lesa východ nad Roštínskou kapličkou. Les Zámeček u Kroměříže.

Phytomyza tordylli H d. (Dipt.). Rozšířený druh. Bunč. U Roštínské kapličky. V lese již. nad Střílkami. Skalka u Trňáku. Tetetický háj. Zámecký park, Zdounky a okraj lesa již. nad Světlou. Ratajský les. V zahradním plotě v Kroměříži. Les Zámeček a Mlýnský les. Hostýn. Kruhy u Tučap. Park Zahájený v Bystřici p. H. Dolina Říky východ. od Chvalčova. Dřevohostický les.

Chaerophyllum aromaticum L. — Krabilice zápašná

Phytomyza chaerophylli Kl t b. ssp. *aromatici* H g. (Dipt.) Značně rozšířený druh. Cvrčovská dolina. Kudlovská dolina. V křoví na okraji, Divoky. Hájek u Honětic. Zámecký park, Morkovice. Les Strabišov u Lísek. Zámecký park, Věžky. V křoví západ. od Bělova. Břeh potoka u Trňáku. Stráž u Miňúvek. Na návsi u plotu v Kotojedech. Zahradní plot, Skaštice. Stonáč u Bilan. Les Zámeček. Hostýn. Kelčský Javorník. Skalka na Polomsku. Lesík Hrabina u Jankovic. Lesík sever. nad Osíčkem. Ožiňák nad Rajnochovicemi. Blazický les. Na břehu potoka již. od Šišmy. Les Žebračka u Přerova. Zámecký park, Vsetín.

Chaerophyllum bulbosum L. — Krabilice hliznatá

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Les Zámeček východ. od Kroměříže. Dřevohostický les.

Phytomyza chaerophylli Kl t b. (Dipt.). V lese již. od Pornic. Keřnatý břeh u mlýna Olšiny (Šelešovice). Les Zámeček. Břestský les. Mlýnský les. Horní les.

V křoví na břehu Moravy u Bezměrova. Dřevohostický les. Les Žebračka u Přerova.

Chaerophyllum hirsutum L. — Krabilice chlupatá

Phytomyza biseta Groschke (Dipt.). Vzácny druh. V lesním mokřadu SV od Rajnochovic.

Phytomyza chaerophylli Kaltb. (Dipt.). V pramenisku na úbočí, Kyčera (Hostýnské vrchy). Na břehu Bečvy již. od Rožnova p. R.

Chaerophyllum temulum L. — Krabilice mámivá

Phytomyza chaerophylli Kaltb. (Dipt.). Podzámecká zahrada v Kroměříži a na břehu Moravy u Strže. Les Zámeček. Horní les. Břeh Chropyňského rybníku. Park Zahájený v Bystřici p. H.

Anthriscus nitida (Wahlenb.) Garcke — Kerblík lesklý

Phytomyza anthrisci Hd. (Dipt.). Les Rasina u Kyselovic. V úvalu potůčku na S úpatí Kelč. Javorníku. V lese na Hostýně. Lesík Příles u Všechnovic. Les Žebračka u Přerova.

Anthriscus silvestris (L.) Hoffm. — Kerblík lesní

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). V lese Zámečku u Kroměříže

Phytomyza anthrisci Hd. (Dipt.). Dosti rozšířený druh. V příkopu u stát. statku Světlá (Zdounky). Podzámecká a Květná zahrada v Kroměříži. Horní les. Břestský les. Les Zámeček. V křoví na břehu tůně u Skaštic. Stonáč u Bilan. Břeh Chropyňského rybníku. Hostýn. Lesík sever. nad Osíčkem. Břečtany u Dřevohostic. Kamenice u Turovic.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Dolina Říky východ. od Chvalčova.

Pleurospermum austriacum (L.) Hoffm. — Mázdřinec rakouský

Agromyzide (Dipt.). Původce dosud neznámý. Lesík Hrabina u Jankovic. Na Žalostinné již. od Radějova.

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Velká kotlina pod Pradědem.

Conium maculatum L. Bolehlav plamatý

Epermenia chaerophyllella Goeze (Lep.). Na rumišti sever. od Kroměříže. Keřnatý břeh Rusavy při vtoku do Moravy.

Phytomyza coniophila Hg. (Dipt.). Břeh Jihlavy u Pohořelic (leg. dr. E. Baudyš).

Philophylla heraclei L. (Dipt.). Na poli západ. od Kroměříže.

Zusammenfassung

In diesem Beitrag sind 43 Insektenarten registriert, welche in 38 Pflanzenarten minieren. Fast alle minierende Arten gehören zu Dipteren: *Agromyzide*, *Phytomyza adjuncta*, *Ph. aegopodii*, *Ph. angelicae*, *Ph. angelicastris*, *Ph. anthrisci*, *Ph. anthrisci daucivora*, *Ph. astrantiae*, *Ph. atricornis*, *Ph. biseta*, *Ph. brunripes*, *Ph. carvi*, *Ph. carvifoliae*, *Ph. chaerophylli*, *Ph. chaerophylli aromatici*, *Ph. ci-*

cutae, *Ph. contophila*, *Ph. elsaе*, *Ph. heracleana*, *Ph. heraclei*, *Ph. laserpitii*, *Ph. libanotidis*, *Ph. melana*, *Ph. obscurella*, *Ph. pastinacae*, *Ph. pauli-löwi*, *Ph. peucedani*, *Ph. phellandrii*, *Ph. pimpinellae*, *Ph. pubicornis*, *Ph. silai*, *Ph. spec.* Hering 3635, *Ph. spec.* Hering 3774, *Ph. spec.* Hering 4800, *Ph. spec.* (*heracleana*), *Ph. spec. nov.*, *Ph. spec.*, *Ph. spondylii*, *Ph. toraylii*, *Phytosciara halterata*. Zu Lepidopteren gehört nur: *Epermentia chaerophyllella*.

Michal Ondřej

PARAZITICKÉ IMPERFEKTNÍ HOUBY SBÍRANÉ V BLÍZKÉM OKOLÍ OBCE LIBINA (okr. Šumperk)

V letech 1966—1970 sbíral autor parazitické imperfektní houby na Šumpersku. Největší počet sběrů nasbíral (s výjimkou oblasti Hrubého Jeseníku) v okolí obce Libina (mezi Uničovem a Šumperkem, 15 km jižně od Šumperka). V blízkém okolí Libiny zjistil výskyt celkem 380 druhů imperfektních parazitických hub. Na výskyt některých druhů upozornil již v četných publikacích (Ondřej 1968, 1969 a, b, c, 1970 a, b, 1971 a, b, 1972 a, b, Ondřej, Závřel 1971). Souhrnný seznam zjištěných druhů nebyl doposud publikován. Dokladový materiál sbíraný v letech 1966 a 1967 je uložen v herbáři Národního muzea v Praze a materiál sbíraný v letech 1968—1970 je uložen v herbáři Slovenského národního múzea v Bratislavě.

V příspěvku jsou uvedeny sběry 144 druhů imperfektních hub řádu *Hyphales*. Z nich je 21 druhů nových pro území ČSSR. Z určovacích pomůcek byly použity práce Chuppa (1953), Karakulina a Vasiljevského (1937), Kursanova (1956), Lindaua (1907), Ondřeje (1961) a Osipjanové (1962). Nomenklatura rostlin je podle Dostála (1954).

Seznam sbíraných druhů imperfektních hub

I. HYPHOMYCETES.

Alternaria dauci (Kühn) Groves et Skolko — na listech *Daucus carota* L. Zahrada u kostela 24. 7. 1967, 4. 8. 1970, 22. 8. 1970.

Alternaria brassicae (Berk.) Sacc. sensu Bolle — na listech *Brassica oleracea* L. Zahrada u nemocnice 29. 9. 1967, zahrada u kostela 5. 10. 1970.

Alternaria fallax (Bubák et Dearn.) Joly — na listech *Anagallis arvensis* L. Libinský vrch 5. 7. 1970, 20. 7. 1969, zahrada u kostela 25. 9. 1970.

Alternaria malvae Roum. et. Let. — na listech *Malva neglecta* Wallen. U nemocnice 23. 9. 1970.

Alternaria saponariae (Peck.) Neergaard — na listech *Saponaria officinalis* L. Na hřbitově 6. 9. 1970.

Alternaria sonchi Davis et Elliot — na listech *Sonchus oleraceus* L. Zahrada u kostela 25. 9. 1970, na hřbitově 22. 8. 1970.

Alternaria sp. (typu *Alt. brassicae*) — na listech *Calendula officinalis* L. Na hřbitově 22. 8. 1970.

Alternaria tenuis Auct. — na listech *Brassica oleracea* L. Zahrada u kostela 25. 9. 1970. — Na listech *Prunus domestica* L. Libinský vrch 7. 9. 1969.

Botryosporium diffusum Corda — na odumřelých listech *Solanum lycopersicum* L. Zahrada u kostela 7. 7. 1969.

Botrytis allii Munn. — na cibuli *Allium cepa* L. Zahrada u kostela 29. 9. 1969.

Botrytis cinerea Pers. — na listech *Lupinus angustifolius* L. U silnice na Václavov, nad koupalištěm 26. 9. 1969.

Botrytis convallariae (Kleb.) Ondřej — na listech *Convallaria majalis* L. Zahrada u kostela 28. 6. 1967, úpatí Bradla, okraj lesa 1. 6. 1970.

Botrytis elliptica (Berk.) Cooke — na listech *Lilium candidum* L. Zahrada u kostela 30. 10. 1969.

Botrytis tulipae (Lib.) Lind — na listech *Tulipa silvestris* L. ssp. *grandiflora* Hay. Zahrada u kostela 15. 6. 1967, 1. 6. 1970.

Botrytis squamosa Walker — na listech *Allium cepa* L. Zahrada u kostela 29. 9. 1967.

Cercospora beticola Sacc. — na listech *Beta vulgaris* L. Pole za stadiónem dr. Urbáška 29. 9. 1967, 15. 8. 1968, 20. 9. 1969.

Cercospora davisii Ell. et Ev. — na listech *Melilotus albus* Desr. Za novostavbami na skládce 24. 7. 1969.

Cercospora depazeoides (Desm.) Sacc. — na listech *Sambucus nigra* L. Za stadiónem 17. 9. 1969.

Cercospora dubia (Riess) Wint. — na listech *Chenopodium album* L. Za stadiónem 15. 8. 1968.

Cercospora echii Wint. — na listech *Echium vulgare* L. U nádraží 15. 9. 1970.

Cercospora euphrasiae Ondřej — na listech *Euphrasia stricta* Host. Poblíž 15. 8. 1968, 29. 9. 1967, u silnice na Václavov poblíž koupaliště 26. 9. 1969. nádraží 12. 7. 1969, 24. 7. 1969, 31. 8. 1969.

Cercospora ferruginea Fuck. — na listech *Artemisia vulgaris* L. U stadiónu 15. 8. 1968, 29. 9. 1967, u silnice na Václavov poblíž koupaliště 26. 9. 1969.

Cercospora lythri (West.) Niessl — na listech *Lythrum salicaria* L. Za hřbitovem 20. 8. 1970, 11. 8. 1968.

Cercospora medicaginis Ell. et Ev. — na listech *Medicago lupulina* L. Na stadióně 8. 7. 1967, 18. 8. 1969, zahrada u kostela 12. 7. 1969.

Cercospora mercurialis Pass. — na listech *Mercurialis perennis* L. Libinský vrch 25. 7. 1966.

Cercospora pastinacae (Sacc.) Peck. — na listech *Pastinaca sativa* L. ssp. *urens* (Reg.) R. Cam. U nádraží 15. 9. 1970.

Cercospora plantaginis Sacc. — na listech *Plantago media* L. Libinský vrch 9. 7. 1969, za Libinským vrchem směrem k Mostkovu 27. 7. 1969.

Cercospora radiata Fuck. — na listech *Anthyllis vulneraria* L. Nad koupalištěm poblíž silnice na Václavov 18. 9. 1970.

Cercospora rubi Sacc. — na listech *Rubus idaeus* L. Zahrádka u školy 20. 9. 1968.

Cercospora setariae Atkinson — na listech *Setaria viridis* (L.) P. Beauv. Libinský vrch 20. 8. 1970.

Cercospora violae Sacc. — na listech *Viola silvatica* Fr. Libinský vrch 2. 7. 1970, 20. 7. 1969.

Cercospora zebrina Pass. — na listech *Trifolium hybridum* L. Libinský vrch 5. 7. 1970, — na listech *Trifolium repens* L. Zahrada u kostela 12. 7. 1969.

Cercospora calaminthae Ondřej — na listech *Calamintha clinopodium* Spenner, Libinský vrch 5. 7. 1970.

Cercospora origanae Ondřej — na listech *Origanum vulgare* L. Libinský vrch 5. 7. 1970, nad koupalištěm u silnice na Václavov 19. 9. 1970.

Cercospora pantoleuca Sacc. — na listech *Plantago lanceolata* L. Libinský vrch 15. 6. 1967, 5. 7. 1969, 5. 7. 1970, — na listech *Plantago media* L. Libinský vrch 9. 7. 1969.

Cercospora virgaureae Desm. — na listech *Solidago virgaurea* L. Libinský vrch 18. 9. 1970.

Cercosporidium depressum (Berk. et Br.) Deighton — na listech *Angelica silvestris* L. Libinský vrch 15. 8. 1968, 29. 9. 1967, 5. 7. 1970, za Libinským vrchem směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, okraj lesa pod nádražím 7. 9. 1970.

Cercosporidium graminis (Fuck.) Deighton — na listech *Glyceria nemoralis* Vechtr, Koern. U silnice na Václavov, za nemocnicí 5. 7. 1970.

Cladosporium paeoniae Pass. — na listech *Paeonia* sp. cult. Zahrádka u kostela 27. 8. 1970.

Clasterosporium carpophilum (Lev.) Aderh. — na listech *Prunus domestica* L. U potoka, poblíž nemocnice 2. 7. 1967.

Didymaria didyma (Unger) Schroet — na listech *Ranunculus repens* L. Zahrádka u kostela 25. 7. 1966, 2. 7. 1967, 1. 7. 1969, 5. 10. 1970, pod nádražím 10. 5. 1970, za stadiónem 15. 5. 1970, u hřbitova 15. 8. 1968, úpatí Bradla 2. 7. 1969. — Na listech *Ranunculus acer* L. Zahrádka u kostela 30. 5. 1970.

Fusarium evanaceum (Fr.) Sacc. — na listech *Sambucus nigra* L. U nemocnice 17. 9. 1969.

Fusicladium betulae Aderh. — na listech *Betula verrucosa* Ehrh. Úpatí Bradla u tratě poblíž nádraží 7. 9. 1970, 19. 7. 1970, 26. 6. 1970.

Fusicladium caricinum Bres. — na listech *Carex acutiformis* Ehrh. Za stadiónem 15. 10. 1970.

Fusicladium convolvularum Ondřej — na listech *Convolvulus arvensis* L. Polní cesta pod nádražím 7. 9. 1970, Libinský vrch 20. 8. 1970. — Na listech *Calystegia sepium* (L.) R. Br. U potoka za „Centrálou“ 3. 9. 1970, u potoka poblíž nemocnice 23. 9. 1970, 6. 7. 1970, 12. 7. 1970.

Fusicladium crataegi Aderh. — na plodech *Crataegus oxyacantha* L. U silnice poblíž nemocnice 19. 9. 1970. — Na plodech *Crataegus monogyna* Jacq. Libinský vrch 5. 7. 1970.

Fusicladium dendriticum (Wallr.) Fuck. — na listech *Malus silvestris* (L.) Mill, ssp. *mitis* (Wallr.) Mansf. U stadiónu 15. 6. 1967, 10. 6. 1970, zahrádka u kostela 15. 9. 1970.

Fusicladium euphorbiae Karakulin — na listech *Euphorbia* sp. Libinský vrch 18. 9. 1970.

Fusicladium pirinum (Lib.) Fuck. — na listech *Pirus communis* L. U stadiónu 10. 6. 1970, zahrádka u kostela 15. 9. 1970.

Fusicladium sp. — na listech *Sorbus aucuparia* L. Poblíž nádraží 7. 9. 1970.

Graphium pallescens (Fuck.) Magn. — na listech *Malachium aquaticum* Fr. Libinský vrch 5. 7. 1970.

Graphium sp. — na listech *Lathyrus pratensis* L. Na hřbitově 10. 6. 1970, 3. 7. 1969.

Gyroceres plantaginis (Corda) Sacc. — na listech *Plantago media* L. Libinský vrch 25. 7. 1966, 12. 7. 1969, nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967.

Helminthosporium gramineum Rabenh. — na listech *Avena sativa* L. Libinský vrch, na poli 7. 9. 1969, 21. 9. 1969.

Helminthosporium turcicum Pass. — na listech *Zea mays* L. Úpatí Bradla, na poli 7. 9. 1970.

Heterosporium echinulatum (Berk.) Cooke — na listech *Dianthus caryophyllus* L. cult. Zahrádka u kostela 10. 10. 1969.

Heterosporium gracile Sacc. — na listech *Iris germanica* L. Zahrádka u kostela 24. 7. 1967, 20. 9. 1968, 16. 7. 1970.

Heterosporium syringae Oudem. — na listech *Syringa vulgaris* L. Zahrádka u kostela 20. 8. 1969.

Isariopsisella vossiana (Thüm.) Höhnelt — na listech *Cirsium oleraceum* (L.) Scop. Úpatí Libinského vrchu směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, 8. 7. 1967, Libinský vrch 5. 7. 1970.

Isariopsis alborosella (Desm.) Sacc. — na listech *Cerastium vulgare* Hartmann. Libinský vrch 1. 6. 1970. — Na listech *Cerastium arvense* L. Zahrádka u kostela 21. 7. 1969.

Isariopsis episphaeria (Desm.) Höhnelt — na listech *Cerastium biebersteinii* D. C. Na hřbitově 25. 6. 1970.

Mastigosporium album Riess — na listech *Phleum pratense* L. Libinský vrch 5. 5. 1970, úpatí Libinského vrchu směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.

Mastigosporium rubricosum (Dearn. et Barth.) Sprague — na listech *Poa annua* L. Bradlo 2. 7. 1969.

Monilia fructigenum Pers. — na plodech *Crataegus oxyacantha* L. Za Libinským vrchem směrem k Mostkovu 22. 7. 1969.

Ovularia avicularis Peck. — na listech *Polygonum aviculare* L. U silnice pod nádražím 20. 8. 1969, úpatí Bradla nad tratí 7. 9. 1969, Libinský vrch 1. 6. 1970.

Ovularia decipiens Sacc. — na listech *Ranunculus auricomus* L. Poblíž nádraží 15. 9. 1970.

Ovularia epilobiana Sacc. et Fautr. — na listech *Epilobium hirsutum* L. Za hřbitovem 20. 8. 1970, 5. 7. 1970, u potoka za „Centrálou“ 30. 5. 1970.

Ovularia minutissima Sydow — na listech *Hypericum perforatum* L. Úpatí Libinského vrchu směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.

Ovularia monosporia (West.) Sacc. — na listech *Rumex crispus* L. Libinský vrch 1. 6. 1970, Bradlo 2. 7. 1969. — Na listech *Rumex obtusifolius* L. Na stadióně 5. 5. 1970. — Na listech *Rumex aquaticus* L. Poblíž parku 15. 6. 1967.

Ovularia sphaeroidea Sacc. — na listech *Lotus uliginosus* Schkuhr. Za stadiónem 5. 7. 1970, 18. 8. 1969.

Pollaccia radiosa (Lib.) Bald. et Cif. — na listech *Populus tremula* L. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, u nádraží 7. 9. 1970, Libinský vrch 5. 7. 1970.

Pollaccia saliciperda (All. et Tub.) von Arx — na listech *Salix alba* L. U polní cesty pod nádražím 19. 7. 1970, 7. 9. 1970.

Polythrincium trifolii Kze. et Schm. — na listech *Trifolium medium* L. Za hřbitovem 19. 6. 1967. — Na listech *Trifolium pratense* L. Za hřbitovem 26. 6. 1970, Libinský vrch 7. 9. 1969.

Pullularia pullulans (de Bary et Loew) Berhb. — na listech *Prunus domestica* L. U školy 10. 10. 1968.

Ramularia aequivoca (Ces.) Sacc. — na listech *Ranunculus acer* L. V parku 19. 9. 1970.

Ramularia agrestis Sacc. — na listech *Viola tricolor* L. ssp. *arvensis* (Murr.) Gaud. Libinský vrch 20. 8. 1970.

Ramularia ajugae (Niessl) Sacc. — na listech *Ajuga reptans* L. Bradlo 2. 7. 1968, zahrádka u kostela 1. 7. 1969, za Libinským vrchem směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.

Ramularia alnicola Cooke — na listech *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. Libinský vrch 6. 10. 1970.

Ramularia anthrisci Høhnel — na listech *Anthriscus silvestris* (L.) Hoffm. Úpatí Libinského vrchu směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, pod nádražím 17. 9. 1969.

Ramularia aplospora Speg. — na listech *Alchemilla vulgaris* L. Zahrádka u kostela 1. 7. 1969, stadión 5. 5. 1970, Libinský vrch 5. 7. 1970, na hřbitově 10. 6. 1970, úpatí Libinského vrchu směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.

Ramularia armoraciae Fuck. — na listech *Armoracia rusticana* G. M. Sch. U hřbitova 15. 8. 1969, 25. 7. 1966, Libinský vrch 21. 9. 1969.

Ramularia arvensis Sacc. — na listech *Potentilla recta* L. Libinský vrch 18. 9. 1970. — Na listech *Potentilla reptans* L. Zahrádka u kostela 15. 6. 1967. — Na listech *Potentilla anserina* L. U hřbitova 30. 5. 1970. mezi Horní a Dolní Libinou 24. 8. 1969.

Ramularia ballotae Massal. — na listech *Ballota nigra* L. U hřbitova 26. 9. 1969.

Ramularia betonicae Chochrjakov — na listech *Betonica officinalis* L. Libinský vrch, směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, Mladoňovský kopec 27. 6. 1970.

- Ramularia calcea* (Desm.) Ces. — na listech *Glechoma hederacea* L. Zahradka u kostela 2. 7. 1967.
- Ramularia calthae* (Cooke) Höhnelt — na listech *Caltha palustris* L. Úpatí Libinského vrchu, směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, 28. 8. 1969.
- Ramularia campanularum* Karakulin — na listech *Campanula trachelium* L. U kostela 21. 9. 1971.
- Ramularia centaureae* Lindroth — na listech *Centaurea jacea* L. Libinský vrch 12. 7. 1969.
- Ramularia circaeae* Allesch — na listech *Circaea lutetiana* L. Úpatí Libinského vrchu, směrem k Mostkovu 27. 7. 1969.
- Ramularia cirsii* Allesch. — na listech *Cirsium arvense* (L.) Scop. Libinský vrch 1. 6. 1970, 5. 7. 1970, 12. 7. 1969.
- Ramularia deusta* (Fuck.) Karakulin — na listech *Lathyrus silvester* L. Libinský vrch 1. 6. 1970.
- Ramularia coleosporii* Sacc. [*Colleosporium senecionis* (Schum.) Fries] — na listech *Senecio nemorensis* L. Libinský vrch 19. 9. 1970.
- Ramularia cylindroides* Sacc. — na listech *Pulmonaria officinalis* L. Libinský vrch 29. 9. 1967.
- Ramularia deusta* (Fuck.) Karakulin — na listech *Lythyrus silvester* L. Za Libinským vrchem, směrem k Mostkovu 27. 7. 1969.
- Ramularia euphorbiae* (Cast.) Sacc. — na listech *Euphorbia helioscopia* L. Libinský vrch 9. 7. 1969.
- Ramularia farinosa* (Bon.) Sacc. — na listech *Symphytum officinale* L. Libinský vrch 27. 7. 1969.
- Ramularia galeopsidis* Bubák — na listech *Galeopsis tetrahit* L. Pole na úpatí Bradla 2. 7. 1969.
- Ramularia gei* (Fuck.) Lindroth — na listech *Geum urbanum* L. Zahradka u kostela 15. 6. 1967, park 5. 5. 1970.
- Ramularia geranii* (West.) Fuck. — na listech *Geranium sanguineum* L. U silnice na Václavov, poblíž koupaliště 10. 10. 1969.
- Ramularia gnaphalii* (Syd.) Karakulin — na listech *Gnaphalium silvaticum* L. Libinský vrch 20. 7. 1969.
- Ramularia heraclei* (Oudem.) Sacc. — na listech *Heracleum sphondylium* L. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, Libinský vrch 15. 8. 1968, 19. 9. 1970.
- Ramularia hieraciti* Bäumler — na listech *Hieracium racemosum* W. K. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, Bradlo 2. 7. 1969. — Na listech *Hieracium laevigatum* Willd. Libinský vrch 1. 6. 1970.
- Ramularia chaerophylli* Ferr. — na listech *Chaerophyllum hirsutum* L. Za Libinským vrchem směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.
- Ramularia chalcedonica* Allesch. — na listech *Melandrium album* (Mill.) Grcke. Za hřbitovem 26. 6. 1969, Libinský vrch 20. 7. 1969.
- Ramularia knautiae* (Mass.) Bubák — na listech *Knautia arvensis* (L.) Coult. Libinský vrch 15. 8. 1968, 5. 7. 1969, 26. 6. 1970, 1. 6. 1970, za Libinským vrchem, směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.
- Ramularia lactea* (Desm.) Sacc. — na listech *Viola canina* L. Libinský vrch 15. 6. 1967, 5. 7. 1969. — Na listech *Viola silvatica* F. Libinský vrch 1. 6. 1970, za Libinským vrchem, směrem k Mostkovu 12. 7. 1969.
- Ramularia lamiicola* Massal. — na listech *Lamium album* L. Zahradka u kostela 15. 6. 1967, u stadiónu 24. 8. 1969, Libinský vrch 20. 7. 1969.
- Ramularia lampsanae* (Desm.) Sacc. — na listech *Lapsana communis* L. Libinský vrch 5. 7. 1969, za stadiónem 10. 6. 1970, zahrádka u kostela 7. 9. 1970.
- Ramularia lappae* (Bres.) Ferr. — na listech *Arctium minus* (Hill.) Bernh. U nemocnice 17. 9. 1969.
- Ramularia leonuri* Sorokin — na listech *Leonurus cardiaca* L. Poblíž nemocnice 8. 7. 1970, 18. 8. 1969.

Ramularia linariae (Pass.) Bd. et Pbr. — na listech *Linaria vulgaris* Mill. Za Libinským vrchem, směrem k Mostkovu 26. 9. 1969, Libinský vrch 10. 7. 1970.

Ramularia lysimachiae Thüm. — na listech *Lysimachia vulgaris* L. Bradlo 2. 7. 1969, za Libinským vrchem, směrem k Mostkovu 12. 7. 1969, Libinský vrch 7. 9. 1970, 1. 6. 1970.

Ramularia lysimachiarum Lindroth — na listech *Lysimachia nummularia* L. Za hřbitovem 22. 6. 1967, 2. 7. 1969, 26. 6. 1970, Libinský vrch 5. 7. 1969.

Ramularia macrospora Fres. — na listech *Campanula trachelium* L. Násep u nádraží 15. 8. 1968, nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, u nemocnice 15. 9. 1970. — Na listech *Campanula persicifolia* L. Libinský vrch 5. 7. 1969. — Na listech *Campanula patula* L. Bradlo 2. 7. 1969.

Ramularia montana (Schlecht.) Höhnel — na listech *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop. Bradlo 2. 7. 1969. — Na listech *Epilobium montanum* L. Libinský vrch 1. 6. 1970, 5. 7. 1970, 15. 9. 1970.

Ramularia myosotidis Vasilj. — na listech *Myosotis palustris* (L.) Nath. Libinský vrch 22. 6. 1967, 27. 7. 1969. — Na listech *Myosotis arvensis* (L.) Hill. Mladoňovský kopec 27. 6. 1970.

Ramularia plantaginis Ell. et Mart. — na listech *Plantago major* L. Libinský vrch 15. 6. 1967, za stadiónem 10. 6. 1970, úpatí Bradla 1. 6. 1970, 2. 7. 1969.

Ramularia picridis Fautr. et Roum. — na listech *Picris hieracioides* L. Násep u nádraží 15. 8. 1968, Libinský vrch 4. 8. 1970.

Ramularia pratensis Sacc. — na listech *Rumex aquaticus* L. U stadiónu 30. 5. 1970. — Na listech *Rumex obtusifolius* L. Libinský vrch 5. 7. 1970. — Na listech *Rumex acetosella* L. Bradlo 2. 7. 1969. — Na listech *Rumex acetosa* L. Libinský vrch 18. 6. 1967, 5. 7. 1969.

Ramularia primulae Thüm. — na listech *Primula auricula* L. Hřbitov 25. 6. 1970, zahrádka u kostela 18. 6. 1967, 30. 5. 1970.

Ramularia pseudococcinea Lindroth — na listech *Veronica chamaedrys* L. Zahrádka u kostela 1. 7. 1969, park 28. 6. 1967.

Ramularia scrophulariae Fautr. et Roum. — na listech *Scrophularia nodosa* L. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, Libinský vrch 25. 7. 1966, 15. 8. 1968, 13. 7. 1969, Mladoňovský vrch 27. 6. 1970.

Ramularia senecionis (Berk. et Br.) Sacc. — na listech *Senecio nemorensis* L. Libinský vrch 19. 9. 1970.

Ramularia schulzeri Bauml. — na listech *Lotus corniculatus* L. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, Libinský vrch 10. 6. 1970.

Ramularia sorbi Karakulin — na listech *Sorbus aucuparia* L. U nádraží 7. 9. 1970.

Ramularia spireae-arunci (Sacc.) Allesch. — na listech *Aruncus vulgaris* Raf. Nad nádražím (Obědné) 24. 6. 1967, 6. 9. 1969.

Ramularia tanacetii Lind — na listech *Tanacetum vulgare* L. Libinský vrch 19. 9. 1970, za hřbitovem 2. 7. 1970.

Ramularia taraxaci Karsten — na listech *Taraxacum officinale* Web. Libinský vrch 25. 7. 1966, 15. 6. 1967, 5. 7. 1969, 19. 7. 1970, zahrádka u kostela 1. 7. 1969, park 10. 6. 1970, u nádraží 5. 5. 1970.

Ramularia telekiae Bubák et Wrobl. — na listech *Telekia spectosa* (Schreb.) Baumb. Zahrádka u školy 10. 10. 1970.

Ramularia tulasnei Sacc. — na listech *Fragaria vesca* L. Libinský vrch 29. 9. 1967 — na listech *Fragaria chiloënsis* (L.) Ehrh. Zahrádka u kostela 11. 7. 1967, 18. 9. 1969.

Ramularia ulmariae Cooke — na listech *Filipendula ulmaria* (L.) Max. Libinský vrch 27. 7. 1969, úpatí Libinského vrchu, směrem k Mostkovu 15. 6. 1967, za stadiónem 10. 6. 1970.

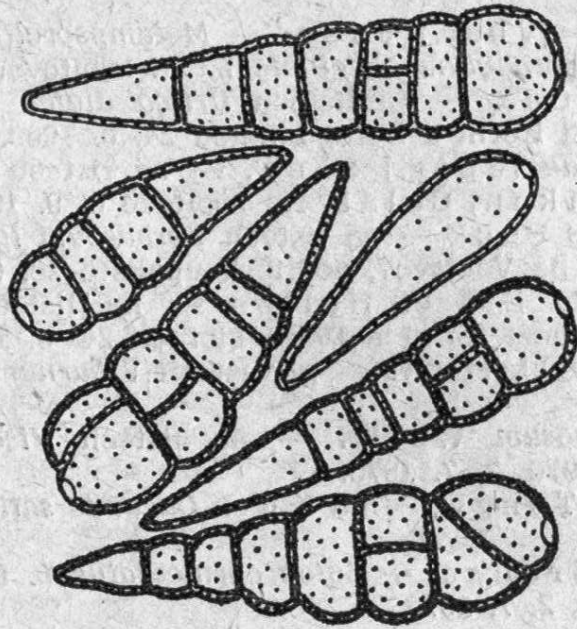
- Ramularia uredinis* (Voss.) Sacc. — *Melampsorella symphyti* (D.C.) Bubák — na listech *Symphytum officinale* L. Za hřbitovem 30. 5. 1970.
- Ramularia urticae* Ces. — na listech *Urtica dioica* L. Libinský vrch 15. 9. 1970, 21. 9. 1969, mezi Horní a Dolní Libinou 24. 8. 1969.
- Ramularia valerianae* (Speg.) Sacc. — na listech *Valeriana officinalis* L. ssp. *sambucifolia* (Mikan) Čelák. Na hřbitově 6. 9. 1970.
- Ramularia variabilis* Fuck — na listech *Verbascum lychnitis* L. Za nemocnicí 26. 9. 1969, u silnice na Václavov, poblíž koupaliště 26. 9. 1969.
- Ramularia variegata* Ell. et Hollós — na listech *Petasites albus* (L.) Gaertn. U potoka mezi Horní a Dolní Libinou 24. 8. 1970.
- Ramularia viburni* Ell. et Ev. — na listech *Viburnum lantana* L. Park 15. 9. 1970.
- Stemphylium botryosum* Wallr. — na listech *Viscaria vulgaris* Bernh. Libinský vrch 1. 6. 1970, 2. 7. 1970.
- Stemphylium ilicis* Tengw. — na listech *Cucumis sativus* L. Zahrádka u školy 20. 7. 1969.
- Stemphylium loti* Graham — *Lotus corniculatus* L. Libinský vrch 5. 7. 1969, 12. 7. 1969, 1. 6. 1970, 2. 7. 1970.
- Stemphylium radicinum* (M. Dr. et E.) Neerg. v. *petroselinii* Neerg. — na listech *Petroselinum hortense* Hoffm. Zahrádka u kostela 2. 7. 1967.
- Stemphylium sarcinaeforme* (Cav.) Wiltsh. — na listech *Trifolium pratense* L. Libinský vrch 29. 9. 1967, 5. 7. 1970. — na listech *Trifolium medium* L. Libinský vrch 20. 9. 1968. — na listech *Lupinus polyphyllus* Lindl. Libinský vrch 29. 9. 1967, 5. 7. 1970, 20. 6. 1970.
- Tripospermum* sp. — na listech *Prunus domestica* L. U školy a poblíž nemocnice 10. 10. 1968.

Zusammenfassung.

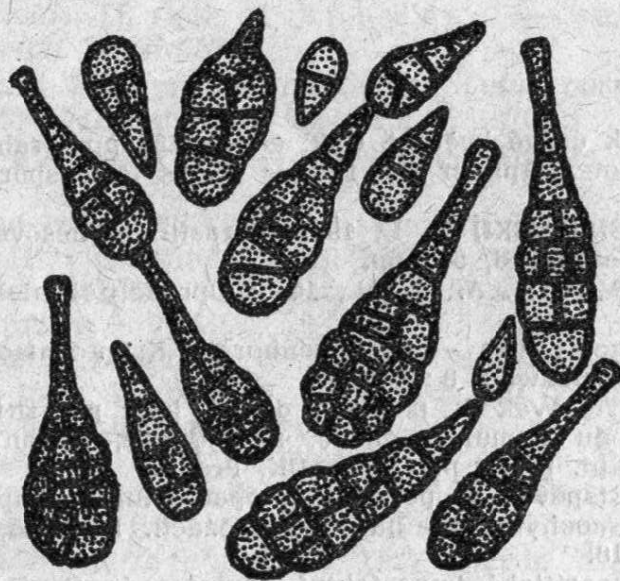
Der Autor führt in dem Beitrag 144 Arten parasitischer imperfekter Pilze der Orden *Hyphales* an, welche in der Umgebung von Libina (bez. Šumperk) in den Jahren 1966—1970 gesammelt wurden. Einundzwanzig Arten sind für die Tschechoslowakei neu. Die Sammlungen aus den Jahren 1966 und 1967 sind in den Herbarien des Nationalmuseums in Praha aufbewahrt und die Sammlungen aus den Jahren 1968—1970 in den Herbarien des Nationalmuseums in Bratislava.

LITERATURA.

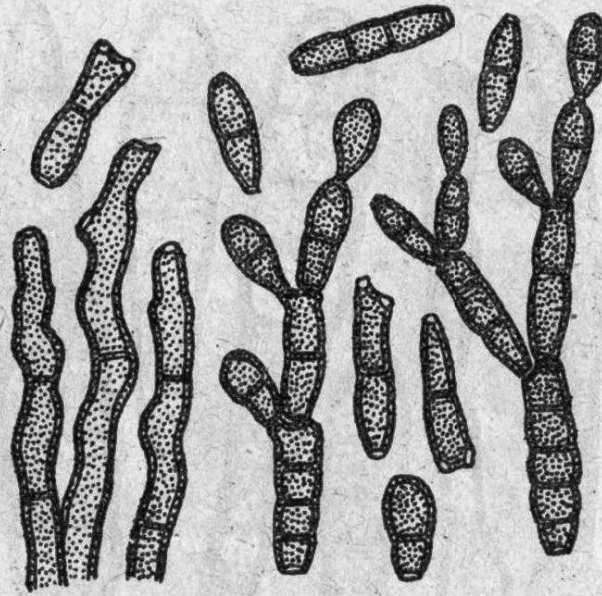
- DOSTÁL J., 1954: Klíč k úplné květeně ČSR, ed I. 1183 pp. Praha.
- CHUPP Ch., 1953: A Monograph of the fungus genus *Cercospora*, Ithaca, New York, 667 pp.
- KARAKULIN B. P., VASILJEVSKIJ N. I., 1937: Parazitnyje nesověršennyje griby, Tom 1., gifomycety, Moskva-Leningrad, 510 pp.
- KURSANOV L. I., NAUMOV N. A. et. al., 1956: Opredělitel' nižšich rastěnij, Tom 4., griby, Moskva, 449 pp.
- LINDAU G., 1907: *Hyphomycetes* — in Rabenhorst's *Kryptogamen-Flora von Deutschland, Österreich und der Schweiz* 8: 852 pp.
- ONDŘEJ M., 1961: Příspěvek k poznání druhů hub parazitického imperfektního rodu *Ramularia* Sacc. non Unger, sbíraných na území ČSSR. Dipl. práce přír. fak. UK, Praha.
- 1968: Příspěvek k poznání fytopatogenních imperfektních hub rodu *Ascochyta* Lib. na leguminózách. *Biologie*, Bratislava 23: 803—818.
- 1969 a: Parazitické imperfektní houby rodu *Cercospora* Fresen na maliníku a hrachoru v ČSSR, *Ochrana rostlin* 5: 277—278.
- 1969 b: Houba druhu *Tripospermum* sp. na listech švestky. *Ochrana rostlin* 5: 279—280.

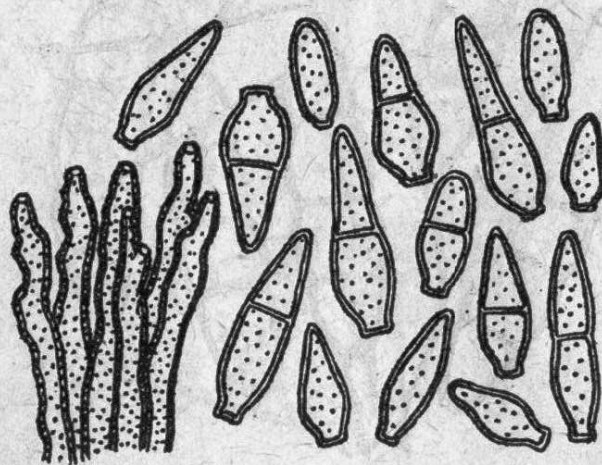
Alternaria saponariae (Peck) Neergaard. Konidie.

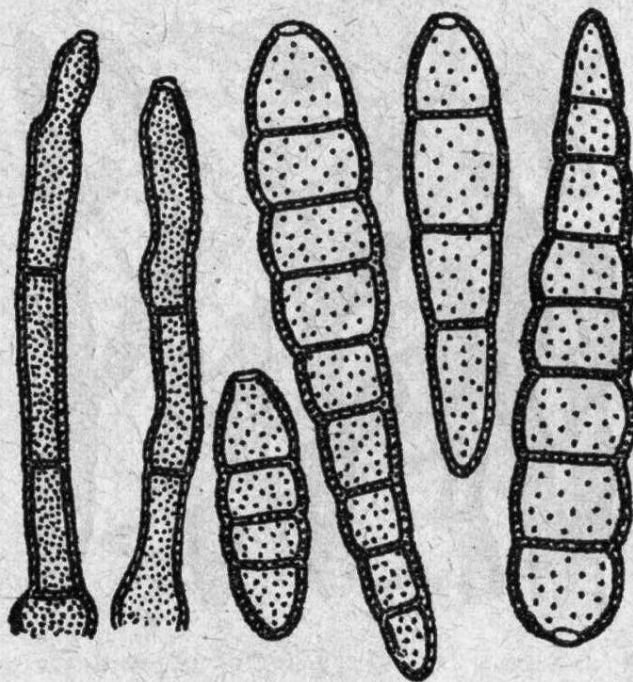
Alternaria tenuis Auct., Konidie.

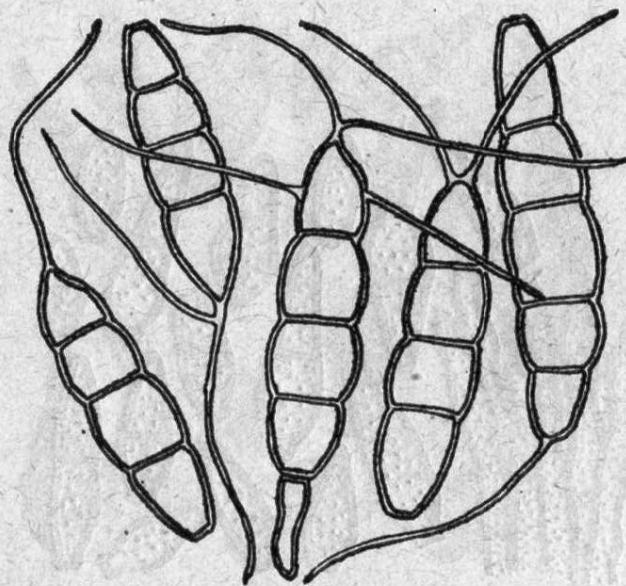
Cladosporium paeoniae Pass. Konidiofory a konidie.

Cercosporidium graminis (Fuck.) Deighton. Konidiofory a konidie.

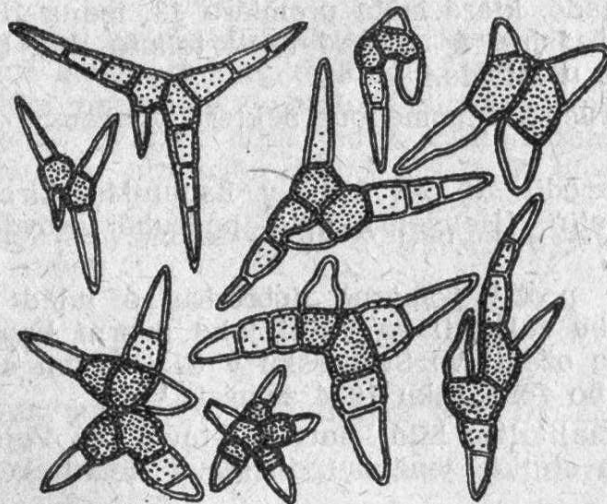
Helminthosporium gramineum Rabenh. Konidiofory a konidie.

Mastigosporium album Riess. Konidie s nitovitými přívěsky.

Stemphylium botryosum Wallr. Konidie.

Tripospermum sp. Konidie.

- 1969 c: Sběry parazitických imperfektních hub rodu *Cercospora* z území ČSSR a Maďarska. Časopis slezského muzea. Ser. A, 18 : 75—80.
- 1970 a: Výskyt houby druhu *Colletotrichum kreugerianum* Vasilj. v ČSSR. Ochrana rostlin 6 : 74—75.
- 1970 b: Srovnávací studium několika druhů imperfektních hub rodu *Ascochyta* na živných půdách. Biológia, Bratislava 25 : 679—690.
- 1971 a: Houby rodu *Fusicladium* Bonorden, tvořící konidie v řetězcích (*Hyphomycetes*, *Fungi imperfecti*). Česká mykologie 25 : 165—172.
- 1971 b: Studienergebnisse in tschechoslowakischen Herbarien aufbewahrten Sammlungen von parasitischen imperfekten Pilzen der Gattung *Cercospora* Sacc. *Annotationes zoologicae et botanicae*, Bratislava 68 : 1—29.
- 1972 a: *Botrytis convallariae* (Kleb.) comb. nov. a její odlišení od ostatních druhů hub rodu *Botrytis* Fuck. Biológia, Bratislava 27 : 23—29.
- 1972 b: Ein Beitrag zur Kenntnis der parasitischen imperfekten Pilze der Gattung *Pollaccia* Bald. et Cif. an Pappeln (*Populus* spp.). *European Journal of Forest Pathology*, roč. 2, v tisku.

ONDŘEJ M., ZAVŘEL H., 1971: Sběry parazitických imperfektních hub rodu *Cercospora* Fresen z území ČSSR II. Časopis slezského muzea, Opava. Ser. A, 20 : 17—25.

OSIPJANOVÁ L. L., 1962: Parazitnyje gifalnyje griby Armjanskoj SSR, Jerevan, 207 pp.

Stanislav Hekele

Conradin Kreutzer a Bílá Lhota

Osobnost Conradina Kreutzerera je dnes většinou jen zámkou k několika větám o jeho operní tvorbě v učebnicích hudebních dějin a hudebníci znají z jeho rozsáhlého díla zpravidla jen předehru k opeře *Nocleh v Granadě*.

A přece hrál Conradin Kreutzer před více než stoletím významnou úlohu v hudebním životě střední Evropy jednak jako operní dirigent (ve dvacátých a třicátých letech převážně ve Vídni) a jednak jako poměrně úspěšný operní skladatel. Hlavní příčinou malé životnosti jeho díla byla malá dramatická, kterou mu vytýkali už jeho současníci. Z jeho četných oper byla nejúspěšnější opera *Nocleh v Granadě*, která měla premiéru 13. ledna 1834 ve Vídni. Málokdo však u nás ví, že předehra a některé části tohoto díla byly složeny v zámku a parku v Bílé Lhotě u Litovle.

Bude vhodné si stručně připomenout některá významná data ze života Conradina Kreutzerera.

C. Kreutzer se narodil 22. 11. 1780 v Baden-Messkirch. Jeho matka Anna Maria Barbora Hegelin (Heugele) byla podruhé provdána. Otec J. Babtist Kreutzer byl mlynář.

Conradin Kreutzer prožil poměrně dobrodružné mládí na různých místech Evropy. Na delší dobu zakotvil ve Vídni jako dvorní kapelník vídeňské opery. Dne 18. října 1812 se oženil ve Švýcarsku v Glattfelden s Annou Huberovou — měli několik dětí. Jeho žena roku 1824 zemřela.¹

Od roku 1729 byl majitelem Bílé Lhoty u Litovle Jan Vojtěch Speil — sekretář administrace státních statků, jenž byl do stavu šlechtického povýšen s titulem „VON OSTHEIM“.²

Jeho dcera Anna von Ostheim byla 1. září 1825 sezdána v kostele sv. Kateřiny v Bílé Lhotě s Conradinem Kreutzerem. Conradina a Annu oddal F. Scholz — farář bouzovský CUM LICENTIA ORDINARII. Svědky byli Antonín rytíř Tersch — pán na Chudobíně a Ferdinand Speil — rytíř.³ (Zápis o narození Anny

v bílelhotských matrikách chybí. Pravděpodobně se tam nenarodila, i když se v Bílé Lhotě narodili skoro všichni její četní sourozenci.)

Zajímavou úvahu o tom, jak se Anna a Conradin poznali, podává litovelský profesor E. Stoklasa.⁴ 20. listopadu 1820 se starší sestra Anny Marie vdávala v Bílé Lhotě jako 22letá a ženich byl Bedřich Vranický, člen dvorního orchestru Vídeňské opery. Snad se dá předpokládat, že B. Vranický namluvil svoji švagrovou panu kapelníkovi.

Kolikrát byl Conradin Kreutzer v Bílé Lhotě? Dají se prokázat dva pobyty. První v období druhého sňatku v září 1825. A druhý pobyt v r. 1833. Tento je také velmi zajímavý.

Podářilo se mně prohlédnout (1. června 1967) originální text opery Nocleh v Granadě. Partitura se skládá ze dvou svazků, které jsou uloženy v Österreichische National Bibliothek ve Vídni. Při podrobném prohlížení textu jsem zjistil na titulním listu následující zápisy:⁶

DAS NACHT LAGER IN GRANADA

CONRADIN KREUTZER

a v pravém dolním rohu je připsáno tímž písmem i inkoustem:

COMPONIST 1833 IN WEISZÖLHÜTTEN BEI OLLMÜTZ

PREMIERA 13. JENER 1834

JOSEPH STÄDTER THEATR

Na dalším listu je popis osob a tužkou napsáno obsazení a jména zpěváků. Pak následují notové zápisy. Druhý svazek je podstatně slabší a je zakončen velmi stručně

FINE 25. JUNI 1833.

O tom, že Conradin Kreutzer komponoval v Bílé Lhotě, se do dnešních dnů vzpomíná ústním podáním. Prý si nechával vynést ze zámku piano (spinet) do parku pod staré duby a zde komponoval.

Konec života C. Kreutzera je smutný. Po několika úspěších se začíná pohybovat po Evropě a delší dobu působí v Rize s nadějí, že se mu opět podaří vytvořit nějaké významné hudební dílo. Marně! Zemřel náhle 14. září 1848 v Rize, kde je také pochován na hřbitově moskevského předměstí. Tak skončil skladatel romantické doby napoleonské.

Vdova Anna, která prý velmi pěkně zpívala, pozbyla hlasu a žila v bídě v Rize, až se jí ujala nevlastní dcera Cecílie (z prvního manželství C. Kreutzera). Zbytek života prožila v Drážďanech, kde také zemřela.

Zajímavý je i osud hřbitovního náhrobku na bílelhotském hřbitově ve vztahu Anny a Conradina.

Ze tří samostatných částí se skládá náhrobek, který je od roku 1965⁶ umístěn na východní straně zdi kolem hrobky Q Riedla. V pískovci je několik nápisů (pravděpodobně několika opravami zkomolená slova). Vysvětlení: Z manželství Anny a Conradina vzešlo několik dětí. Jedno z nich zemřelo 12. VI. 1828 a 14. VI. bylo pochováno na hřbitově v Bílé Lhotě. Z piety a pro vzpomínku vznikl tento náhrobek.

Přešla léta. I mohutné duby, které viděly Conradina a slyšely jeho hudbu, stárnou . . . , jen hudba zůstává . . .

P o z n á m k y :

¹ Převzato z knihy: DIE MUSIK IN GESCHICHTE UND GEGENWART — LONDON — 1953, strana 1775.

² P. V. PINKAVA — Vlastivěda Moravská II. místopis — Litovelský okres. Brno 1903

³ Bývalá matrika — Bílá Lhota.

⁴ Prof. E. STOKLASA — novinový článek — výstřižek bez udání názvu, tisku a datumu. (Soukromý archiv J. Riedla.) Dále rozvádí prof. Stoklasa tuto myšlenku, že „... B. Vranický byl asi syn slavného houslisty a skladatele Antonína Vranického? ...“

⁵ ÖSTERREICHISCHE NATIONAL BIBLIOTEK WIEN 1, JOSEFS PLATZ 1. Za zprostřed-

kování návštěvy a umožnění prohlídky originální partitury děkuji dr. Petru Bubeníkovi.

⁶ Poslední úpravu náhrobku provedl v roce 1965 akademický sochař Jan Urban z Brna. Původně byl náhrobek umístěn ve zdi hřbitova poblíž vchodu do kostela.

Podle prof. E. Stoklasy: Libreto opery složil podle textu Bedřicha Kinda Karel Braun — Rytíř z Brauntálu, dobrodružný a zajímavý člověk, narozen v Chebu 1802.

První překlad libreta do češtiny provedl Klicperův divadelní konkurent Jan Nepomuk Štěpánek roku 1836. Tento překlad v knižním vydání se nachází v litovelském archivu.

DROBNÉ ZPRÁVY

● **Hraničník v Arboretu Bílá Lhota.** Hraničník, umístěný u hlavního vchodu do Arboreta v Bílé Lhotě byl nalezen v úžlabině lesa západně od obce, poblíž silnice Bílá Lhota—Bouzov. Na tomto místě mu hrozilo rozdrčení pásovým traktorem nebo kládami. Proto jsme doporučili přemístit kámen na chráněné místo, kde by mohl být jako dokument minulosti uchován a kde by současně mohl být přístupným zdrojem poučení. Do Arboreta byl převezen pracovníky JZD v Bílé Lhotě Janem Motkou a Mojmírem Čepem v roce 1970. „Bělohotský“ hraničník je plochý kámen z jemnozrné kulmské droby, (rozměry: tloušťka nestejná — průměrně 8 cm, šířka 70 cm a výška 65 cm), který je na obou stranách opatřen vytesanými schematickými údaji sousedních panství:

1. panství úsovského, které bylo majetkem Liechtensteinů (viz knížecí korunku a pod ní iniciály F. L. H. A + Fürst Liechtenstein Herrschaft Aussee) a
2. panství Řádu německých rytířů (levá korunka a pod ní kříž s iniciálami C. C. = Crux Christi?).

Pod těmito údaji se nachází letopočet 1757. Na druhé straně najdeme knížecí korunku opět s iniciálami F. L. H. A a datem 1757.

Z dějin:

Panství bouzovské vč. statku Červená Lhota, k němuž náležela i lokalita nálezu, se stalo majetkem Řádu německých rytířů 21. září 1696. Řád tehdy zastupoval jeho velmistr František Ludvík, falckrabě rýnský, biskup Wormský a Vratislavský. Toto datum uvádí G. Wolny (1838) a V. Pinkava (1903), kdežto L. Hosák (1938) se zmiňuje o roku prodeje 1699. Prodával František Josef Filip, hrabě z Hodic, který rozšířil bouzovské panství v roce 1695 o zmíněný statek Červená Lhota.

Úsovské panství držel zase dlouho moravský rod Černoehorských z Boskovic. Když v roce 1572 zemřel Albrecht Černoehorský z Boskovic, zdědil panství jeho nevlastní bratr Jan Šembera Černoehorský z Boskovic, jehož dcera Kateřina Anna se provdala za Karla knížete z Liechtensteinu. Tak se Úsov s panstvím dostal do rukou tohoto mocného rodu, Jan Adam, kníže z Liechtensteinu, odkázal Úsov v roce 1711 své dceři Gabriele (držela panství do r. 1765) a za její držby došlo k označování hranic panství, čehož dokladem je výše popsaný hraničník.

Nahlédneme-li do „Státního seznamu nemovitých kulturních památek v olomouckém okrese“ (L. Machytka, 1962) zjišťujeme, že jsou zde uvedeny pouze dva hraničníky, a to hraniční kámen z roku 1739, nacházející se v lese nad bělkovickým údolím (viz str. 9, objekt č. 59) a hraničník v Drahanovicích u tzv. „Lusthozu“ z roku 1723 (viz str. 13, objekt č. 91). První polovina 18. století byla tedy obdobím jednotného nového označování držby půdy. Svědčí o tom

mj. i mapa z roku 1736 vystavená v sále „předků“ velkolosinského zámku, na které je nejen vyznačeno rozmístění hraničníků, ale je tam takový hraničník vyobrazen (se schematickým znakem Žerotínů — lvem rozkročeným nad třemi vršky).

Hraničník umístěný v bělohotském Arboretu tedy považujeme za hodnotný a dnes již jen na málo místech dochovaný doklad označení půdy v období feudalismu.

V textu je u výkladu iniciál C. C. otázník. I když jsem se snažil najít adekvátní výklad iniciál, nepodařilo se mi to s konečnou platností. Konzultoval jsem problém s nejuznávanějším naším odborníkem v otázkách církevních řádů dr. Jos. Svátkem, který považuje můj výklad za sporadický — sám však našel výklad konečně platný. Domnívá se, že by mohlo jít o iniciály jména velmistra řádu z té doby, ale po prostudování přístupných dokladů jsem odpovídající jméno nenašel.

Jiří V. Musil

● **Tři velké strmělky z okolí Olomouce.** Strmělka obrovská — *Clitocybe maxima* Guél. (*Cl. geotropa* Bull., *A. stereopus* Pers.) roste ve vlhčích listnatých lesních porostech, promísených vysokými jasany; objevuje se od srpna do listopadu. Na Olomoucku jsem ji sbíral častěji, ale pouze v dolní části lesa Doubravy u Horky nad Moravou, Chomoutova a Střeně. Na stanovištích — jsou to okraje lesa — se vyskytují jednotlivě, ale i ve velkých pruzích až o 25 jedincích. Dospělé exempláře měly třeh až 16 cm vysoký a rozvinutý klobouk široký až 30 cm, s výrazným hrbolkem na temeni.

Strmělka bělostná — *Clitocybe candida* Bres. Objevuje se velmi zřídka a často trvá více roků, než se podaří ji znovu najít. Tak jsem ji našel v travnaté části sadu pod lesem u Bílska a poté až za více let na louce u lesa za Dlouhou Loučkou. V obou případech to byla výslunná louka pod lesem. Obyčejně bývá jen jedna plodnice, jsou-li dvě, pak druhá je zakrslá. I když má klobouk ještě větší než strmělka obrovská (až 35 cm v průměru), je třeh vysoký nejvýše 10 cm, silný a krátký. Rozložitý klobouk se stáčí kornoutovitě nahoru.

Strmělka hladká — *Clitocybe splendens* Pers. je houbou starších smrkových lesů, kde roste na vrstvě jehličí. Objevuje se v pozdějším podzimu, kdy bývá dosti jiných druhů hub a proto nebývá ani sbírána, ač mladé plodnice jsou dobré. Nálevkovitý klobouk dosahuje šíře až 16 cm a má okraj rovně sehnutý dolů, třeh je rovný, vysoký až 13 cm. Vyskytuje se častěji než oba předchozí druhy strmělek.

Jaroslav Kupka

● **Plžatka zimní — březnovka, *Limacium marzuolum* Fries.** Od roku 1939 sbírám tento druh v lese nad Vilémovem, nedaleko silnice k Bohuslavicím; neroste však každým rokem — při malém výskytu se objevuje jen na některých místech, zato v r. 1944, který byl velmi příznivý jejich růstu, jsem je nacházel po celém lese až k Luké. Hlavní, poměrně hodně bohaté naleziště je u trig. 521 Kamenice, poblíž lesní cesty vedoucí z Bílska do Luké, odkud jejich výskyt ohlásil již v r. 1920 nadučitel Dostál z Luké; ze stejných míst uvádí také ucháč obrovský. Kromě uvedeného naleziště jsem sbíral plžatku zimní často na Litovelsku u Luké, Bílska, Loučky a u Ponikve na Konicku. Na Olomoucku byla sbírána ještě v lese u Dolan a u Hluboček. Nalezena byla též na Bradle směrem ke Kamenné. Naproti tomu dosud nebyla nalezena v lese Doubrava, kde nemá tak příznivé podmínky (roste raději v podhorských jehličnatých lesích se smrky, modřiny a borovicí, s borůvkám a mechem) i když roste i na holé půdě i pod zemí. Obtížnost mapování jejího výskytu tkví v tom, že se vyskytuje jen některé roky a jindy se po několik let třeba vůbec neobjeví. Lze proto předpokládat, že bude rozšířena i na jiných místech kraje. Její výskyt spadá do jarního období — u nás ji nacházíme od dubna do poloviny června.

Jaroslav Kupka

● **Prof. dr. František Říkovský.** V říjnu 1872 uplynulo již 30 let od smrti univ. prof. RNDr. Františka Říkovského, významného našeho zeměpisce. František Bernard Říkovský — jak byl zapsán v matrice českobratrské církve evangelické — se narodil 29. prosince 1901 v Přerově. Jeho otec, Bernard (pocházel z Kyselovic), byl topičem na dráze, matka Marie pocházela z Vlkoše. Střední školu studoval nejdříve v Olomouci a pak v Praze. Vysokoškolská studia začal nejdříve na lékařské fakultě v Brně, kde poté přešel na zeměpis a přírodopis, a svá studia zakončil doktorátem věd přírodních. Na brněnské universitě prošel postupně všemi stupni funkcí — od demonstrátora a pomocné vědecké síly, přes asistenta k docentuře a posléze byl jmenován bezplatným mimořádným profesorem v r. 1930 po habilitaci v oboru zeměpisu.

V pilné vědecké a učitelské práci dolehlo na Říkovského rušivě uzavření vysokých škol v r. 1939. Přečasně působil na obchodní akademii v Brně a konečně v Zemském archívu. V té době pracoval i v domácím odboji společně s jinými brněnskými vysokoškolskými pracovníky. Za tuto činnost byl 11. prosince 1941 zatčen a po krátkém věznění v Kaunicových kolejích byl 3. února 1942 převezen do koncentračního tábora v Mauthausenu, kde zahynul násilnou smrtí 14. října 1942 v nadějném věku nedožitých 41 let.

Za dobu svého působení na universitě publikoval 29 prací. Mnohé z nich jsou zaměřeny na deštové, větrné aj. klimatické poměry středomoravské oblasti. V „Přírodě“ vyšla již v r. 1926 jeho práce „Alluviální změny bečevsko-oderského povodí v Moravské bráně“. Dvě poměrně rozsáhlé práce prof. Říkovského se týkají zeměpisně vlastivědných poměrů okresů Boskovice a Olomouc. V r. 1930 vyšlo knižně jeho „Boskovsko“ jako první díl Vlastivědy Boskovska (108 stran). V r. 1934 pak Zeměpisný obraz olomouckého okresu, uveřejněný v Moravské vlastivědě, okres olomoucký. Zhodnocení jeho prací bylo již dříve uveřejněno a nám nezůstává dnes než vzpomenout nedokončeného díla Fr. Říkovského, jehož jméno je spolu s dalšími oběťmi persekuce uvedeno na pamětní desce na přírodovědecké fakultě University J. E. Purkyně v Brně.

Karel Pavlík

Legenda k obr. na obálce:

Pohled na část zámku u Arboreta v Bílé Lhotě (k článku St. Hekele).

Cibule tulipánu, napadená houbou *Botrytis tulipae* (Lib.) Lind.

Listy cibule, napadené houbou *Botrytis squamosa* Walker.

Stopkatá apothecia *Botryotinia squamosa* Viennot-Bourgin, vyrůstající ze sklerocia *Botrytis squamosa* Walker (všechny snímky k článku M. Ondřeje).

Conradin Kreutzer, reprodukce litografie z archívu Národního muzea, hudební oddělení, Praha.

Titulní list partitury Kreutzerovy skladby. Foto A. Janderka, Wien.

Náhrobek ve zdi hřbitova v Bílé Lhotě.

(Všechny snímky k článku St. Hekele.)

Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci č. 159. Vydal Vlastivědný ústav v Olomouci, nám. Republiky 6. Redigoval dr. B. Šula. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc, tř. Lidových milicí 3, závod 11. Rukopis odevzdán do tisku 21. 12. 1972.

© Vlastivědný ústav Olomouc.
Reg. zn. SM 134.

ARCHIV

Das Nachtlager im Granada

Op. 117

2 Acten

in der Sprache der Spanier

von dem Verfasser

des Carl Ludwig in Rom

Com. D. Kreutzer

Compositio 1818 in Wien

Druck bei J. Neumann, Neudamm

1818

OBSAH

M. KVAČEK — A. PFEIFEROVÁ, Sulfidická mineralizace hornin vrtu Kamenec — 1 (severně od Mladoňova, Jeseníky, Morava)	str. 1
J. STARÝ, Dasypolia templi (Thunberg, 1792) na Moravě (Lepidoptera, Noctuidae)	str. 3
H. ZAVŘEL, Příspěvek k rozšíření minujícího hmyzu na Moravě, II.	str. 5
M. ONDŘEJ, Parazitické imperfektní houby sbírané v blízkém okolí obce Libina (okr. Šumperk)	str. 13
St. HEKELE, Conradin Kreutzer a Bílá Lhota	str. 24
Drobné zprávy:	
J. V. MUSIL, Hraničník v Arboretu Bílá Lhota	str. 26
J. KUPKA, Tři velké strmělky z okolí Olomouce	str. 27
J. KUPKA, Plžatka zimní — březnovka	str. 27
K. PAVLÍK, Prof. dr. František Říkovský	str. 28
Legenda k obr. na obálce.	